

1. Rollide konfigureerimine läbi rollikonfiguraatori rakenduse kasutajaliidese	2
1.1 Terminid ja mõisted	4
1.2 Erinevad viisid Pääsukesega liidestumiseks	5
1.3 Eeldused Pääsukeses asutuse rollide konfigureerimiseks	7
1.4 Kirjelda REGULAR-tüüpi isiku esindaja roll	11
1.5 Kirjelda AUTHORISATION_MANAGER-tüüpi asutuse volituste halduri roll	15
1.6 Kirjelda HELPDESK-tüüpi asutuse kasutajatoe roll	19
1.7 Kirjelda AUTHORISATION_MANAGER_SYMLINK-tüüpi välise süsteemi volituste haldur	22
1.8 Kirjelda roll, mis võimaldab volitust anda edasivolitamise õigusega	26
1.9 Kirjelda edasivolituste halduri volituse roll, mis võimaldab edasivolitusi lisada ja eemaldada	28
1.10 Kirjelda PREROGATIVE-tüüpi eesõigusroll	32
1.11 Kirjelda PREREQUISITE-tüüpi eeldusroll	35
1.12 Kirjelda DEPENDABLE-tüüpi sõltuv roll	38
1.13 Rollide kirjeldamise olulisemad põhimõtted	41
1.13.1 Pääsukese rollidele koodide andmine	42
1.13.2 Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel	43
1.13.3 Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele	44
1.13.4 Erasiku ja juriidilise isiku eristamine	45
1.13.5 Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine	46
1.13.6 Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel	48
1.13.7 Edasivolitamise seadistamine	49
1.13.8 Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus	51
1.13.9 Rollikonfiguraatori rakenduse olulisemad tööpõhimõtted	52

Rollide konfigureerimine läbi rollikonfiguraatori rakenduse kasutajaliidese

Dokumendist

Tegemist on kasutusjuhendiga, mille abil Pääsukese liidestujad saavad ise seadistada ehk kirjeldada oma infosüsteemile vajalike Pääsukese rollide konfiguratsioone. Välisetele osapooltele edastatakse antud lehe ja alamlehtede PDF eksport - seetõttu võib erinevate lehtede vahel viidata, aga viidad peavad jääma eksporditavate alamlehtede piiresse.

Käesoleva kasutusjuhendi (sh alamlehed) muutmise ajalugu

Kuupäev	Tähtsamad muudatused
27.01.2025	Esialgne versioon
20.02.2025	Lisatud terminid ja mõisted ja Pääsukese erinevad liidestumise viisid

Rollide konfigureerimiseks vajalik lisainfo

- [Terminid ja mõisted](#)
- [Erinevad viisid Pääsukese liidestumiseks](#)

Esimese rolli kirjeldamine

- [Eeldused Pääsukese asutuse rollide konfigureerimiseks](#)
  - Iseteenindust haldav organisatsioon peab andma volituse oma rollide konfiguratsiooni haldamiseks.
  - RIA peab iseteeninduse jaoks lisama esialgse rollide paketi (uus nimeruum)
- [Kirjelda REGULAR-tüüpi isiku esindaja roll](#)
  - Kirjeldame Pääsukese rollikonfiguraatoris asutuse iseteeninduse esimese rolli, ettevõtte esindaja.

Rollid, mis sõltuvad valitud Pääsukese liidestustamise viisist

Rollitüübid, mida saab kasutada ainult siis, kui volitusi hoiustatakse Pääsukese

- [Kirjelda AUTHORISATION_MANAGER-tüüpi asutuse volituste halduri roll](#)
  - Erinevalt tavalistest rollidest, mis annavad õiguse tegutseda esindatava nimel Iseteeninduses, tegutsevad volituste halduri õigustes isikud Pääsukese. Selliste õigustega rolle defineeritakse pisut erinevalt.
  - Rolli loomise järgselt uuendame ka varasemalt loodud tavalist rolli, et äsja loodud volituste halduri rollis isik saaks selle rollikoodiga volitusi hallata Pääsukese
- [Kirjelda HELPDESK-tüüpi asutuse kasutajatoe roll](#)
  - Kui isik ise Pääsukese kasutajaliideses soovitud muudatusi volitustega teha ei saa (probleemid eID kasutamisel näiteks), võib ta vajada kasutajatoe abi, kes isiku soovide alusel vajalikud muudatused sisestaks. Kui teiste tüüpide rollide volitused annavad õiguse tegutseda esindatava nimel, siis selle erilist tüüpi rolli volitus annab õiguse sisestada muudatusi mistahes isikute volitustega.

Rollitüüp, mida saab kasutada ainult siis, kui volitusi hoiustatakse väljaspool Pääsukest

- [Kirjelda AUTHORISATION_MANAGER_SYMLINK-tüüpi välise süsteemi volituste haldur](#)
  - See eriline roll on vajalik juhul kui soovitakse, et väljaspool Pääsukest volitusi majutavas Iseteeninduses saadud volituste halduri volituse omanik saaks volitusi hallata ka Pääsukese

Rollide edasivolitamise lubamine rollikonfiguratsioonis

- [Edasivolitamise seadistamine](#)
- [Kirjelda roll, mis võimaldab volitust anda edasivolitamise õigusega.](#)
  - Tutvustame uut terminit - volituse edasivolitamine teisele isikule. Edasivolitamise teel loodud volitus on seotud algse volitusega, mis tähendab, et kui algne volitus eemaldatakse, lõpeb ka edasidelegeeritud volituse kehtivus.
  - Kõige levinum kasutusjuhtum: juriidiline isik ostab teenuse teiselt teenusepakkujalt (samuti juriidiline isik). Sellisel juhul võib klient vajada teenusepakkujale teatud õiguste andmist ja teenusepakkuja saab volitusi edasi volitada oma töötajatele.
- [Kirjelda edasivolituste halduri volituse roll, mis võimaldab edasivolitusi lisada ja eemaldada](#)

- Sellise konfiguratsiooniga volituste halduri roll on mõeldud teenust pakkuvale ettevõttele, näiteks raamatupidamisbüroole. On sagedane praktika, et teenusepakkuja enda nimel tegutsevad ühed Töötajad ja tema klientide nimel teised. Edasivolituste haldur ongi roll, mis võimaldab ainult klientide nimel tegutsemist, aga teenusepakkuja enda nimel tegutsemiseks õigusi ei anna.

Erijuhtudel kasutatavate rollitüüpide kirjeldamine

Erijuhud tähendavad üldjuhul seda, et mingi iseteeninduskeskkond tahab mingi volituse kättesaadavaks teha piiratud hulgal asutustele või ettevõtetele, nii et ülejäänud juriidilised isikud ei saaks sellist volitust lisada. Selle jaoks on Pääsukeses välja töötatud kaks erinevat mustrit - eesõigusroll ja eeldusroll /sõltuv roll. Loe ka ptk "[Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel](#)".

- [Kirjelda PREROGATIVE-tüüpi eesõigusroll](#)
- [Kirjelda PREREQUISITE-tüüpi eeldusroll](#)
- [Kirjelda DEPENDABLE-tüüpi sõltuv roll](#)

Rollide kirjeldamise olulisemad põhimõtted

Järgnevasse artiklitesse on teemade kaupa koondatud rollidele rakenduvad olulisemad reeglid, millele ka eelnevad artiklid viitavad.

- [Pääsukese rollidele koodide andmine](#)
- [Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel](#)
- [Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele](#)
- [Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine](#)
- [Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine](#)
- [Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel](#)
- [Edasivolitamise seadistamine](#)
- [Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus](#)
- [Rollikonfiguraatori rakenduse olulisemad tööpõhimõtted](#)

Terminid ja mõisted

Dokumentatsiooni loetavuse parandamiseks ja erijuhtumite kordamise vältimiseks on mõistete määratlemisel kasutatud üldistusi.

Süsteemid

- **Pääsuke** - keskne volituste haldamise infosüsteem, mille kasutajaliides asub Riigiportaalil eesti.ee.
  - **Pääsukese toodangukeskkond** - www.eesti.ee, avalikkusele juurdepääsetav keskkond
  - **Pääsukese eeltoodangu keskkond** - stage.eesti.ee, piiratud juurdepääsuga toodangueelne keskkond testimiseks
- **Iseteenindus ehk liidestunud infosüsteem** - Pääsukesega liidestuv infosüsteem. Enamasti selleks on mõni avalik iseteeninduskeskkond, aga mõningatel juhtudel hoistatakse Pääsukeses ka selliste infosüsteemide volitusi, mida ei nimetata iseteeninduseks.

Tegutsejate tüübid

- **Isik** - juriidiline isik või füüsiline isik
- **Asutus** - Iseteeninduse omanik. Asutusel enamasti on mitu infosüsteemi (või on üks infosüsteem, aga tulevikus võib neid veel lisanduda). Asutuse rollis võib olla ka eraettevõtte.
- **Ettevõtte** - Juriidiline isik, kes soovib Pääsukeses volitusi anda. Enamasti on see ettevõtte, aga võib olla ka mittetulundusühing, sihtasutus või riigiasutus või kohaliku omavalitsuse asutus.
- **Töötaja** - Füüsiline isik, kellele Ettevõtte soovib volitusi anda, enamasti Ettevõtte töötaja.

Tegutsemise tüübid

- **Esindusõigus** - Äriregistris kirjeldatud seadusest tulenev ehk seadusjärgne esindusõigus või Äriregistris hoistatav volitus (Prokurist on ainuke selline volitus, mida hoistatakse Äriregistris).
  - **Ainuesindusõigus** - Seadusjärgne esindusõigus, mille kohaselt isik võib Ettevõtet esindada üksinda.
  - **Ühine esindusõigus** - Seadusjärgne esindusõigus, mille kohaselt isik võib Ettevõtet esindada ühiselt koos teise või teiste isikutega.
- **Esindatav** - Isik, kes on volituse andnud enda nimel teatud ulatuses tegutsemiseks esindajale.
  - Kui esindatav on juriidiline isik, siis esindatava nimel tegutseb tema esindaja kas volituse või seadusjärgse esindusõiguse alusel.
- **Esindaja** - Isik, kellele volitus on antud.

Roll ja volitus

- **Roll** - Volituse õiguste kogum, millel on unikaalne kood.
  - Rolli kood - rolli unikaalne tunnus üle terve Pääsukese. Rolli koodi osa on ka nimeruumi kood.
- **Volitus** - määratud õiguste kogum, mis seob Esindatava, Esindaja ja Rolli ning määrab, milliseid toiminguid Esindaja võib Esindatava nimel teha. Volitusel võib olla kehtivusaeg ning see võib olla edasivolitatav vastavalt määratud tingimustele.
- **Edasivolitus** - volitus, mis tekib algse Volituse edasiandmisel algse volituse esindaja poolt kellelegi teisele. Edasivolitus lõpeb algse volituse lõppemisel automaatselt. Edasivolitust ei saa anda pikemaks perioodiks kui on algsel volitusel.
- **Rollipakk** - Ühe asutuse volituste kogum, mis on ühes nimeruumis.
- **Nimeruum** - ühe infosüsteemi või asutuse rollid
  - **Nimeruumi kood** - rollikoodi eesliide kuni kolonini. Volituste halduri ja kasutajaliidese rollikoodidel on nimeruumi ees veel täiendav liide, mis on omakorda nimeruumist koloniga eraldatud.

Tegevused volitustega

- **Volituse andmine** - volituse lisamine esindatava algatusel
- **Volituse tagasi võtmine** - volituse eemaldamine esindatava algatusel
- **Volitusest loobumine** - volituse eemaldamine esindaja algatusel
- **Volituse edasivolitamine** - Temal endal oleva volitusega (algse volitusega) samasuguse volituse andmine kellelegi teisele - edasivolituse esindajale. Nüüd on esindatava nimel tegutsemiseks õigus kahel isikul: algse volituse esindajal ja edasivolituse esindajal.
- **Edasivolituse tagasi võtmine** - edasivolituse eemaldamine algse volituse esindaja algatusel

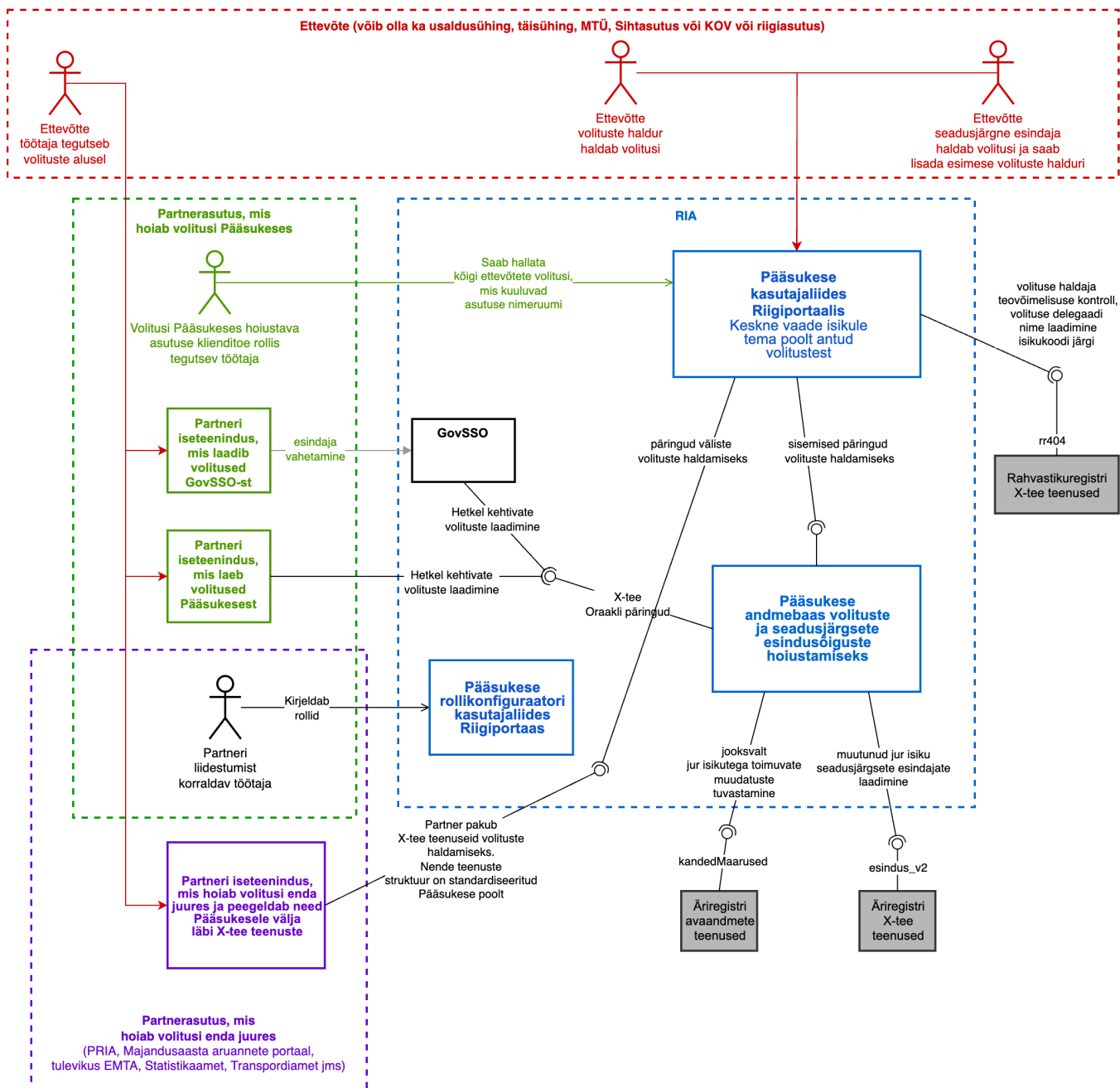
Volituste alusel tegutsejad

- **Volitatud isik** - isik, kes üldjuhul tegutseb Pääsukesega liidestunud infosüsteemides ja mitte Pääsukeses endas.
- **Volituste haldur** - isik, kellel on õigus Pääsukese kasutajaliideses teha tegevusi volitustega, st volitusi anda ja tagasi võtta, volitustest loobuda ja/või edasi volitada. Volituste halduri volitus ei anna õigust tegutseda liidestunud infosüsteemis, vaid ainult Pääsukeses.
- **Kasutajatoe töötaja** - Pääsukesega liidestunud asutuse töötaja, kellel on antud õigus hallata kõiki asutuse nimeruumi volitusi (sh mistahes ettevõtte volitusi, mis asuvad asutuse nimeruumis).

Erinevad viisid Pääsukesega liidestumiseks

Järgnev joonis illustreerib, kuidas

1. Ettevõtte tahab anda oma töötajale volitusi erinevate iseteeninduste kasutamiseks.
  - a. Ettevõtte seadusjärgne esindaja võib anda töötajale volitused ise
  - b. Ettevõtte seadusjärgne esindaja võib ka anda volitused volituste haldurile, kes tegeleb edasi volituste haldamisega seadusjärgse esindaja eest.
2. Ettevõtte töötaja kasutab nende volituste alusel mõnd partnerasutuse iseteenindust.
  - a. Üldjuhul selline ettevõtte töötaja Pääsukest ei kasuta aga kui tuleb, siis ta näeb endale antud volitusi eraisiku vaatest ja soovi korral saab nendest sealt loobuda
  - b. Kui sellisel töötajal ei ole volituste halduri õigusi, siis ta ettevõtet Pääsukeses esindada ei saa
3. Enamik partnerasutusi (joonisel rohelisega) annavad kogu volituste hoiustamise üle Pääsukele ja laadib volitused sealt siis kui kasutajad nende süsteemi tulevad.
  - a. Need partnerasutused saavad volitused kas laadida X-tee teenuse vahendusel või läbi liidestumise GovSSO-ga
  - b. Sellised partnerasutused saavad ka luua kasutajatoe rolli oma asutuse töötajale. Selline töötaja saab hallata kõigi ettevõtete volitusi asutuse nimeruumi(de) osas.
4. Osad partnerasutused (joonisel violetsega) hoiavad volitusi enda juures, aga teevad nende haldamise Pääsukese kasutajaliidese kaudu keskselt kättesaadavaks.
  - a. Nende asutuse volitusi Pääsukesest üle X-tee laadida ei saa
  - b. Pääsuke laadib nende partnerite juurest volitused, et pakkuda ettevõtetele volituste haldamist keskselt läbi Pääsukese kasutajaliidese
5. Mõlemat tüüpi partnerasutused saavad kirjeldada rollikonfiguraatoris oma rollide nimetused ja kirjeldused ja rollide omavahelised reeglid.

Eeldused Pääsukeses asutuse rollide konfigureerimiseks

Peatüki lühikokkuvõte

Pääsukesega liidestuv asutus saab ise oma Pääsukese rolle hallata läbi eesti.ee-s asuva rollikonfiguraatori kasutajaliidese. Rollide haldamine leiab aset toodang-keskkonnas, aga esmalt on võimalik muudatused paigaldada toogangueelsesesse keskkonda Stage, mis asub stage.eesti.ee ja kuhu RIA annab teistele asutustele ligipääsusi taotluse alusel.

Uule liidestujale peab RIA esmalt looma rollipaki ja liidestuva asutuse juht peab andma oma asutuse töötajatele volituse kasutada Pääsukese Rollikonfiguraatori toodangkeskkonna kasutajaliidest.

Sisukord

- 1. Palu oma asutusel anda endale RIA iseteeninduse volituste halduri volitus
- 2. Võta ühendust RIA-ga ja palu märkida asutus Pääsukesega liidestujajaks
  - 2.1 Asutuse nimeruumi kokkuleppimine RIA-ga
  - 2.2 Veendu, et RIA on sinu asutusele lisanud märke "Pääsukese liidestuja"
- 3. Anna volitused rollikonfiguraatori muutmiseks eesti.ee toodang- ja eeltoodang keskkondades
  - 3.1 Lisa volitused oma kolleegidele
  - 3.2 Lisa volitused iseteeninduse arendamise eest vastutavale osapoolale
- 4. Oodatav tulemus eelnevalt toodud sammude läbimise järgselt

1. Palu oma asutusel anda endale RIA iseteeninduse volituste halduri volitus

Kontakteeru oma asutusega ja palu endale lisada õigus hallata asutuse nimel RIA iseteeninduse volitusi.

- Vajalik volitus on Pääsuõiguste haldus RIA iseteeninduse volituste haldur
- Volituse lisamisel saadab süsteem volitatu eesti.ee riiklikku postkasti teavituse ja erasisikuna vaadates on lisatud volitust näha Pääsukese veebiliidest www.eesti.ee/volitused

SELF-SERVICE

Private person

SEVEN
TESTNUMBER

Dashboard

E-services

Consent
Service

Data tracker

Mailbox

Authorisations

Settings

INFOARTIKLID

Main page / Authorisations / Overview of authorisations

Overview of authorisations

← Back to the list of authorisations

Representative
HALL TÄPP (EE60001017771)

Principal
ARGUMENTIDE KLIINIK SIHTASUTUS
(EE97007007)

Abort

Waive

Search among authorisations

Enter the name of the namespace or r

☐ Name of authorisation

Duration

Delegable authorisation

☐ Access right management

☐ RIA self-service authorisation manager ⓘ

21.11.2024 - Indefinite

Not delegable

Kui asutus on andnud vajaliku rolli, siis on see nähtav Riigiportaali volituste menüüst erasisiku vaates. Samuti on võimalik asutust valida esindatavaks isikuks.

2. Võta ühendust RIA-ga ja palu märkida asutus Pääsukesega liidestujajaks

Selle sammu jaoks ei pea eelmises sammus olevad tegevused olema lõpetatud.

Võta ühendust RIA-ga ja anna neile teada, et sinu asutus soovib Pääsukesega liidestuda ja läbi vajalikud formaalsused (lepingute sõlmimine, X-tee turvaserveri ligipääsud)

Selle peale RIA teeb järgnevad kaks tegevust:

1. Märgib asutuse Pääsukesega liidestujaks
2. Loob asutusele algse rollipaki. Rollipakk on asutuse rollide kogum ja iga rollipakil on üks nimeruum, mis on rollikoodide eesliide (rollikood kuni esimese koolonini).

2.1 Asutuse nimeruumi kokkuleppimine RIA-ga

Selleks, et asutus saaks oma rolle hallata, peab RIA looma nimeruumikoodi ja selle asutusega seostama. Nimeruumikood on iga rollikoodi eesliide, mis lõppeb kooloniga. Lõppkasutajad ei näe rollikoodi väärtust, aga Pääsuke grupeerib sama nimeruumi rollid kokku.

1. Tavapäraselt on nimeruumiks asutuse nimi (näiteks Terviseamet, Tervisekassa). Asutusel võib sisemiselt olla mitmeid erinevaid Pääsukesega liidestunud infosüsteeme, mis jagavad sama asutuse Pääsukese rollide nimeruumi.
2. Erijuhtudel (kui rollid ei seostu oselt ühegi konkreetse asutusega) võib selleks olla ka iseteenindusportaali nimetus (näiteks E-toimik)

Meie näidetes kasutame väljamõeldud asutust ja selle nimeruumi konfiguratsioon näeb välja järgnev:

Nimeruumi kood	ARGUMENT_CLINIC
Nimetus eesti keeles	Argumentide Kliinik
Nimetus inglise keeles	Argument Clinic
Nimetus vene keeles	

Nimeruumi loomise käigus tuleb vastata mõningatele küsimustele, mis võimaldab rollikonfiguraatori haldusliidesest ära peita valikud, mis ei ole vajalikud. Vastuseid saab hiljem muuta.

- Kas liidestuja plaanib kasutada edasivolitamist?
- Kas volitusi salvestatakse väljaspool Pääsukest?
- Kas volituste loomisel ja lõpetamisel saadetakse kasutajale teavitusi?
- Kas liidestuja plaanib kasutada eeldusrolle?
- Kas liidestuja plaanib kasutada eesõigusrolle?
- Kas liidestuja plaanib luua asutuse kasutajatoe rolli?
- Kas liidestuja plaanib kasutada peidetud rolle?

Täpsem info erinevat tüüpi rollide kohta asub lehel [Erinevate rollitüüpide võrdlustabel](#).

Iga "jah" vastus lisab rollide kasutajaliidesesse täiendavaid valikuvariante ja muudab seetõttu rollide konfigureerimise kasutajaliidest keerulisemaks.

Rollipaki loomise käigus võib RIA luua liidestujale ka esimese rolli või rollid. Liidestuja võib neid hiljem ise muuta või kustutada vastavalt vajadusele.

2.2 Veendu, et RIA on sinu asutusele lisanud märke "Pääsukese liidestuja"

Kui oled oma asutuselt saanud volituste halduri rolli, siis on võimalik asutus valida Pääsukeses esindatavaks ja avada volituste menüü.

Lisatud volitus paistab sealt välja ja sealt peaks paistma, et asutusele on antud vastava rolliga volitus.

SELF-SERVICE

Entrepreneur

SEVEN

TESTNUMBER

Argumentide

Kliinik

Sihtasutus

Dashboard

Data card

e-Services

Funding opportunities

Fixed-term liabilities

Authorisations

Cybersecurity

Mailbox

Licences and registrations

Main page / Authorisations

Central authorisations management information system Pääsuke

Central authorisations management information system Pääsuke is an electronic, centrally managed authorisations management system of the Estonian e-state, enabling the user to manage authorisations that are granted by or to him or her and are valid in the self-service environments connected to Pääsuke.

Manual

An overview of roles in Pääsuke that can be viewed, added, removed, copied, or delegated

Principles of personal data processing

ARGUMENTIDE KLIINIK SIHTASUTUS (EE97007007)

Representatives and authorised representatives of the legal person

Authorisations given to the legal person

Search among authorisations

Please type name or namespace

Principal

Namespaces

Activities

ARGUMENTIDE KLIINIK SIHTASUTUS (EE97007007)

RIA self-service

Open

Kui vajutada lingile "ava", siis peab avanema antud volitus (RIA iseteenindus Pääsukesega liidestuja).

3. Anna volitused rollikonfiguraatori muutmiseks eesti.ee toodang- ja eeltoodang keskkondades

Kui RIA on lisanud asutusele märke "Pääsukesega liidestuja" ja sinu enda organisatsioon on andnud sulle RIA iseteeninduse volituste halduri volituse, siis saad anda volitusi oma kolleegidele ja koostööpartneritele.

3.1 Lisa volitused oma kolleegidele

Siin sammus lisame volitused isikutele, kel on õigus muuta asutuse rollikonfiguratsiooni toodangus.

1. Logi sisse riigiportaali eesti.ee ja vali esindatavaks oma asutus.
2. Kõigepealt lisa volitus iseendale ja seejärel ka oma kolleegidele, kel on õigus asutuse rolle hallata.
3. Iga isikule lisa roll RIA iseteenindus Rollikonfiguratsiooni haldur. Kui sellist rolli ei pakuta välja, siis suure töönaosusega ei ole RIA sinu asutusele lisanud märgendvolitust Pääsukesega liidestuja.
  - a. Kui seadusjärgne esindaja soovib Rollikonfiguraatori veebliidesse pääseda, ka siis peab ta selle volituse lisama iseendale.

3.2 Lisa volitused iseteeninduse arendamise eest vastutavale osapoolale

Kui liidestust Pääsukesega arendab kolmas osapool, siis võib olla vajalik selle osapoolle töötajale juurdepääsu andmine.

Arenduspartnerile saab anda sellise juurdepääsu, mis võimaldab tal paigaldada toodangueelses keskkonda Stage, aga mitte toodangeskonda.

Vajalik volitus:

- RIA iseteenindus Rollikonfiguratsiooni eeltoodangu haldur

Selle rolliga volituse saab anda isik, kes omab volitust nimetusega "RIA iseteeninduse volituste haldur"

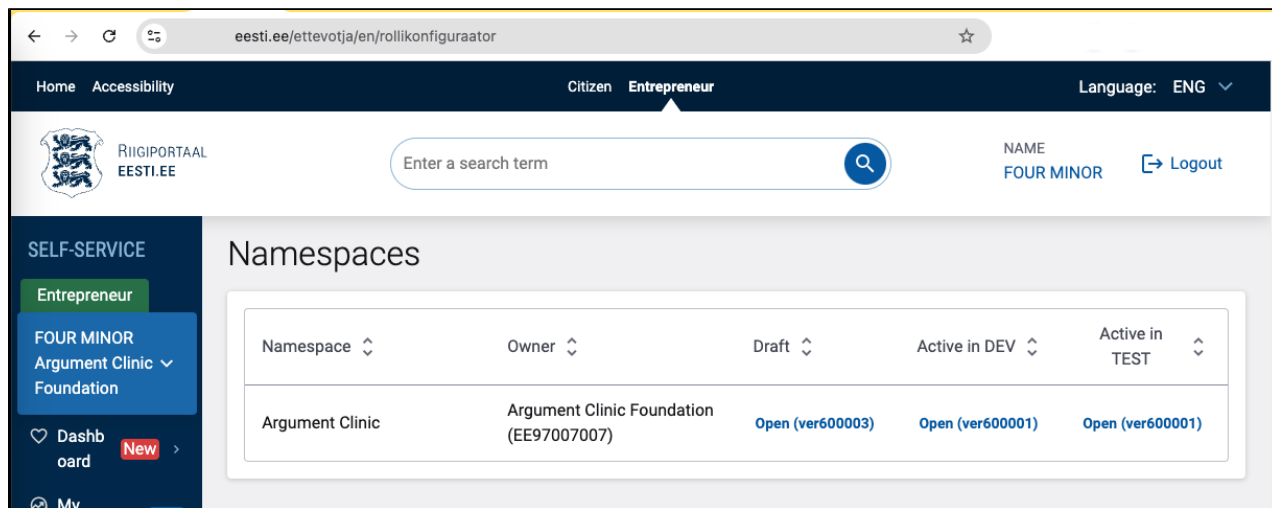
Kuvatõmmis olukorrast, kus RIA iseteeninduse volituste haldur annab volitust Pääsukesega integratsiooni realiseerivale arenduspartneri töötajale

4. Oodatav tulemus eelnevalt toodud sammude läbimise järgselt

Eksisteerib vähemalt üks isik, kes saab eesti.ee-s autentimise järgselt:

1. Valida eesti.ee-s esindatavaks oma asutuse, mis on Pääsukesega liidestuda sooviv juriidiline isik

2. Avada Rollikonfiguraatori aadressilt <https://www.eesti.ee/ettevotja/en/rollikonfiguraator/> ja talle kuvatakse RIA poolt loodud asutuse rollipakk

The screenshot shows a web application interface for configuring roles. The browser address bar shows `eesti.ee/ettevotja/en/rollikonfiguraator`. The top navigation bar includes links for Home, Accessibility, Citizen, and Entrepreneur, with the Entrepreneur link highlighted. The language is set to ENG. The left sidebar contains a 'SELF-SERVICE' section with 'Entrepreneur' selected, and a 'FOUR MINOR' section with 'Argument Clinic' and 'Foundation' options. The main content area is titled 'Namespaces' and displays a table with the following data:

Namespace	Owner	Draft	Active in DEV	Active in TEST
Argument Clinic	Argument Clinic Foundation (EE97007007)	Open (ver600003)	Open (ver600001)	Open (ver600001)

Näide rollipakist, millesse liidestada sooviva asutuse töötaja saab asuda rolle konfigureerima

Kirjelda REGULAR-tüüpi isiku esindaja roll

Peatüki lühikokkuvõte

Kõige lihtsam integratsioon Pääsukesega on selline, et Iseteenindusse pääsevad ainult Äriregistris juriidilise isiku B-kaardil olevad isikud. Sellise integratsiooni jaoks ei ole vaja iseteeninduse jaoks ühtegi rolli kirjeldada Pääsukese rollikonfiguraatoris, Iseteenindus kasutab Pääsukest ainult Kasutaja seadusjärgse esindusõiguse kontrollimiseks.

Selline lahendus on aga lõppkasutajale ebamugav, sest juriidilise isiku esindusõiguslik isik sageli ei soovi ise iseteenindust kasutada oma ettevõtte nimel, vaid soovib selle õiguse anda mõnele teisele oma ettevõtte või organisatsiooni töötajale (kes ei ole ise seadusjärgne esindaja). Samuti on piiranguks see, et ühise esindusõigusega seadusjärgsed esindajad ei saa volitada üht isikut selles Iseteeninduses juriidilise isiku nimel tegutsema.

Näitena defineerimegi siin rolli 'Ettevõtte esindaja Iseteeninduses'. Iseteeninduse saab siis 'programmeerida' nii, et Ettevõtte nimel saavad edaspidi seal tegutseda tema seadusjärgsed esindajad ja volituse 'Ettevõtte esindaja Iseteeninduses' omanikud.

Rollikonfiguraatori rakenduse avamine

Kui Sul on eelnevates peatükkides kirjeldatud õigused, siis peaksid saama avada Rollikonfiguraatori rakenduse aadressil: <https://www.eesti.ee/ettevotja/et/rollikonfiguraator/>

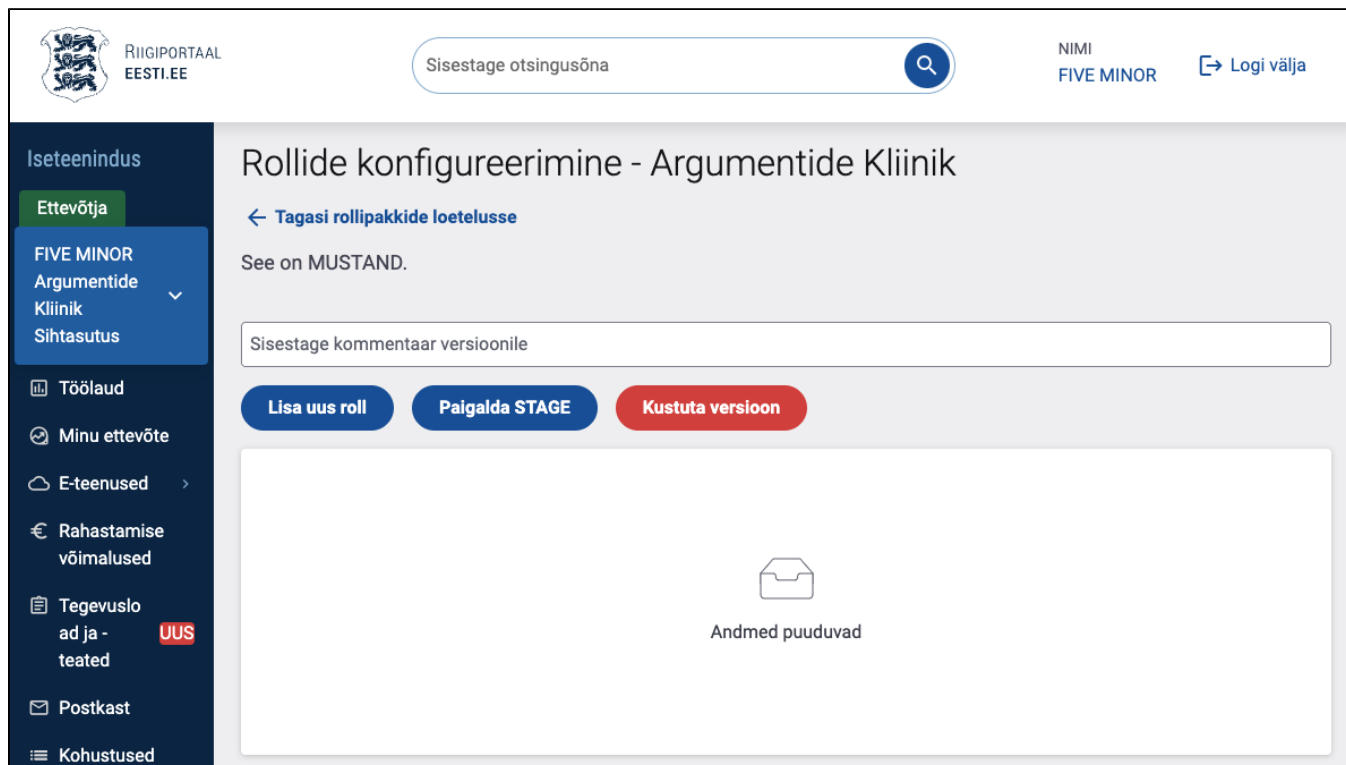
NB! Nii toodangus (eesti.ee) kui ka toodangueelses keskkonnas (stage.eesti.ee) nähtavad rollid kirjeldatakse ühest kohast - <https://www.eesti.ee/ettevotja/et/rollikonfiguraator/>

Rollikonfiguraatori rollipakkide nimekirjas peab avanema asutuse rollipakkide nimekiri. Enamasti on selles nimekirjas täpselt üks rida ja enamasti rollipaki nimetus on sama, mis asutuse nimetus.

Näide äsja loodud rollipakist, millest on loodud esimene versioon ja seda versiooni ei ole veel ühtegi keskkonda paigaldatud.

Rollipaki versiooni saab avada ja kuvatakse võimalus uue rolli lisamiseks.

Näide olukorrast kus rollipakis ei ole veel ühtegi rolli.

Rolli kirjeldamine

REGULAR-rollitüüp

Käesolevas artiklis loome kõige tavalisemat tüüpi rolli, sellist tüüpi nimetatakse REGULAR. Lihtsuse huvides kirjeldame selle rolli selliselt, et seda ei saa anda edasivolitamise õigusega. Pääsukeses on võimalik luua ka teist tüüpi rolle, täpsema ülevaate nende erinevustest annab [Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel](#).

Järgnev tabel annab juhiseid, kuidas uue rolli loomise vormi täita.

Rolli põhiandmed		Viide välja täitmise abiinfole
Rolli tüüp	REGULAR	Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel .
Kood	<ul style="list-style-type: none"> • Rolli kood soovitavalt moodustada suurtähtedega. Mistahes rollikoodi ette liidetakse rollipaki kood (ja koolon). • NB! Enamasti on tegemist kogu asutuse nimeruumiga, mis tähendab, et asutuses võib olla (tulevikus) mitu erinevat süsteemi.<ul style="list-style-type: none"> ◦ Seepärast oleks hilisemate segaduste vältimiseks mõistlik kasutada rollikoodi alguses süsteemile viitavat eesliidet. Näiteks:<ul style="list-style-type: none"> ▪ PATIENTPORTAL_ ▪ SUPPLIERPORTAL_ <p><i>Meie näites kirjeldatava rolli koodiks ARGUMENT_CLINIC_DEMO: COMPANY_REPRESENTATIVE. Meie näites saab antud rolli omanik ettevõtet esindada kõikides Argumentide Kliiniku erinevates iseteenindustes, seetõttu antud rollil ei ole sisemise iseteeninduse eesliidet.</i></p>	Loe täpsemaid juhised rollikoodide valimiseks: Pääsukese rollidele koodide andmine
Nimetus ja selgitus koos tõlgetega	Siin sammus tuleb lisada ka tõlked, aga need võib lisada ka hilisemas faasis (aga enne toodangusse paigaldamist). Kui tõlget ei ole kasutab süsteem eestikeelseid väärtusi.	Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele
Nõuded esindatavale		
Esindatava tüüp	Saab piiritleda, kas volituse saab anda juriidiline isik, füüsiline isik või mõlemad. <i>Meie näites saab esindatavaks märkida ainult juriidilise isiku (LEGAL_PERSON) ja selle rolliga volitust üks füüsiline isik teisele füüsilisele isikule ei saa anda.</i>	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Seda volitust saavad anda ainult järgmised isikud	Tavaliselt jääb tühjaks, sest selle rolli volitust saavad anda kõik lubatud tüüpi isikud.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Nõuded esindajale		
Esindaja tüüp	Kas volitust saab anda juriidilistele isikutele, füüsilistele isikutele või mõlemale. <i>Meie näites on esindajaks lubatud ainult füüsiline isik (NATURAL_PERSON) ja selle rolliga volitust teisele juriidilisele isikule ei saa anda.</i>	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Esindatava nimel võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel		
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava ...	Kõige lihtsama konfiguratsiooni kohaselt saab volitust lisada juriidilise isiku seadusjärgne esindaja (BR_REPRIGHT:SOLEREP). <i>Selleks määrame BR_REPRIGHT:SOLEREP</i>	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine

Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta ...	<div>Siia tuleb üldjuhul panna samad väärtused, mis eelmisesse valikusse, sest üldjuhul on tingimused volituse andmiseks ja tagasivõtmiseks ühesugused.</div> <div>Meie näites paneme ka siia samad väärtuse, mis eelmises valikus (BR_REPRIGHT: SOLEREP).</div>	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Esindaja nimel võib tegutseda järgmiste volituste alusel		
Volitusest võib esindaja nimel loobuda ...	<div>Kõige lihtsama konfiguratsiooni kohaselt saab volitusest loobuda füüsiline isik ise (NATURAL_PERSON:SELFREP).</div> <div>Määrame, et füüsiline isik saab ise volitusest loobuda (NATURAL_PERSON: SELFREP)</div>	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Volitust võib esindaja nimel edasi volitada ja edasivolitust tagasi võtta ...	<div>Edasivolitatavate rollide kirjeldamine on toodud eraldi artiklis (vt linki paremalt).</div> <div>Kuna määrame edasivolitatavuse kohta allpool "NO", siis seda väärtust ei kuvata.</div>	Edasivolitamise seadistamine
Edasivolitamise tingimused		
Volitus on edasivolitatav	Kui see valik kuvatakse, siis määrata väärtuseks NO.	Edasivolitamise seadistamine
Digiallkirjastamise nõuded		
Volituse andmine tuleb digiallkirjastada	<div>Seadista nõuded digiallkirjastamise kohta vastavalt oma organisatsiooni nõuetele.</div> <div>Meie näites me ei nõua allkirjastamist ühegi tegevuse puhul, seega ühtegi allkirjastamise nõuet sisse ei lülita.</div>	Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel
Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada		
Volituse tagasivõtmine tuleb allkirjastada		
Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada		
Erinõuded		
Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Volitust saab anda ainult tähtajatult	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.	

Lõppteggevused

- Salvesta muudatused
- Kui soovid veel ühe REGULAR-tüüpi rolli luua, siis kõige lihtsam on juba olemasoleva rolli järel vajutada "Kopeeri"
- Soovi korral saad muudatuse paigaldada toodangueelsesesse keskkonda STAGE:
  - Soovi korral saad lisada kommentaari selle kohta, mida muutsid
  - Paigaldamine eemaldab mustandi ja loob sellest versiooni. Versioone võib luua nii palju kui on soovi ja töö lõpetamisel ongi soovitatav paigaldus teha, et mustand ei jääks pikaks ajaks seisma.

- Alternatiivina võib tehtud muudatused tühistada ja mustandi kustutada.
- Lõpuks vajuta "Paigalda STAGE"
- Toodangusse saab paigaldada ainult neid versioone, mis on eelnevalt paigaldatud STAGE-keskkonda.

Kirjelda AUTHORISATION_MANAGER-tüüpi asutuse volituste halduri roll

Peatüki lühikokkuvõte

Volituste halduri rollis isik saab vastava nimeruumi volitusi näha ja üldjuhul ka hallata. Volituste halduri roll on vajalik, et seadusjärgne esindaja ei peaks ise volituste haldamisega tegeleda, vaid saaks selle tegevuse anda üle kellelegi teisele. Antud peatükis loome esimese volituste halduri rolli ja muudame varasemalt loodud REGULAR-tüüpi rolli nii, et volituste halduri rolli omanikul on õigus selle rolli volitusi hallata.

AUTHORISATION_MANAGER - volituste halduri rollitüüp

Käesolevas artiklis loome nimeruumi volituste halduri rolli.

Rolli kirjeldamine

Järgnev tabel annab juhiseid, kuidas Rollikonfiguraatori rakenduses uue rolli loomise vormi täita.

Rolli põhiaandmed		Viide välja täitmise abiinfole
Rolli tüüp	AUTHORISATION_MANAGER	Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel.
Kood	Antud tüüpi rollide koodid peavad algama "PAASUKE:<nimeruum>", selle osa liidab kasutajaliides rolli ette automaatselt. <i>Meie näites on lisatava rolli koodiks "CREDENTIALS_MANAGER" ja kokku on rolli koodiks "PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:CREDENTIALS_MANAGER"</i>	Pääsukese rollidele koodide andmine
Tõlked	Siin sammus tuleb lisada ka tõlked, aga need võib lisada ka hilisemas faasis (aga enne toodangusse paigaldamist).	Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele
Nõuded esindatavale		
Esindatava tüüp	Saab piiritleda, kas volituse saab anda juriidiline isik, füüsiline isik või mõlemad. <i>Meie näites määrame esindatavavaks ainult ainult juriidilise isiku (LEGAL_PERSON) ja eraisikud enda nimel selle rolliga volitust anda ei saa.</i>	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Seda volitust saavad anda ainult järgmised isikud	See nimekiri tuleb jätta tühjaks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Nõuded esindajale		
Esindaja tüüp	Kas volitust saab anda juriidilistele isikutele, füüsilistele isikutele või mõlemale. <i>Meie näites määrame esindajaks ainult füüsilise isiku (NATURAL_PERSON) ja teistele juriidilistele isikutele selle rolliga volitusi ei saa anda.</i>	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Esindatava nimel võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel		

Volituse võib esindatava nimel anda esindatava ...	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kõige lihtsama konfiguratsiooni kohaselt saab volitust lisada juriidilise isiku seadusjärgne esindaja (BR_REPRIGHT:SOLEREP). 2. Lisaks on mõistlik volituste halduri rolli omanikule anda õigus lisada seda sama volituste halduri rolli teistele isikutele (PAASUKE:<nimeruum>:~volituste_haldur~) 3. Kui eksisteerib asutuse kasutajatoe roll (PAASUKE_ADMIN:<nimeruum>:~kasutajatugi~), siis enamasti tuleb kõik õigused anda ka selles rollis tegutsevale isikule. Uue nimeruumi puhul ei pruugi seda rolli veel eksisteerida, sel juhul tuleb käesolev roll salvestada ilma kasutajatoe rollita ja hiljem, kui kasutajatoe roll on lisatud, tuleb antud roll avada muutmiseks ja kasutajatoe rollile vajalikud õigused juurde lisada. <p><i>Meie näites määrame järgnevad väärtused:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. BR_REPRIGHT:SOLEREP 2. praegu lisatava rolli kood (PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO: CREDENTIALS_MANAGER) 3. kasutajatoe rolli meie näites veel lisatud ei ole 	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta ...	<p>Siia tuleb üldjuhul panna samad väärtused, mis eelmisesse valikusse, sest üldjuhul on tingimused volituse andmiseks ja tagasivõtmiseks ühesugused.</p> <p><i>Meie näites paneme siia samad väärtused, mis eelmises valikus.</i></p>	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Esindaja nimel võib tegutseda järgmiste volituste alusel		
Volitusest võib esindaja nimel loobuda ...	<p>Kõige lihtsama konfiguratsiooni kohaselt saab volitusest loobuda füüsiline isik ise (NATURAL_PERSON:SELFREP).</p> <p><i>Määrame, et füüsiline isik saab ise volitusest loobuda (NATURAL_PERSON:SELFREP)</i></p>	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Volitust võib esindaja nimel edasi volitada ja edasivolitust tagasi võtta ...	<p><i>Kuna määrame edasivolitavuse kohta allpool "NO", siis seda väärtust ei kuvata.</i></p>	Edasivolitamise seadistamine
Edasivolitamise tingimused		
Volitus on edasivolitav	<p>Volituste halduri volitused Pääsukese parima praktika kohaselt ei ole kunagi edasivolitavad, seega tuleb määrata väärtuseks NO (kui see valik üldse kuvatakse).</p>	Edasivolitamise seadistamine
Digiallkirjastamise nõuded		
Volituse andmine tuleb digiallkirjastada	<p>Seadista nõuded digiallkirjastamise kohta vastavalt oma organisatsiooni nõuetele.</p> <p><i>Meie näites me ei nõua allkirjastamist ühegi tegevuse puhul, seega ühtegi allkirjastamise nõuet sisse ei lülita.</i></p>	Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel
Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada		
Volituse tagasivõtmine tuleb digiallkirjastada		

Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada		
Erinõuded		
Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Volitust saab anda ainult tähtajatult	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.	

Kui otsustad paigaldada rollipaki toodangueelsesesse keskkonda STAGE, siis esialgu saab sellise rollikoodiga volituse omanik vaid lisada teistele isikutele selle sama volituste halduri rolliga volitusi. Ehk siis sisuliselt annab loodud rolliga volitus selle omanikule vastava nimeruumi volituste vaatamisõigused. Rolli omanik näeb lisaks nimeruumi rollidele ka, kes on esindatava asutuse teiste nimeruumide volituste haldurid, aga teiste nimeruumide volitusi ta ei näe (v.a. kui ta on seadusjärgne esindaja või tal on vastava nimeruumi volituste halduri volitus).

Olemasoleva REGULAR-tüüpi rolli muutmise lubamine volituste haldurile

Ava eelnevas sammus lisatud REGULAR-tüüpi volitus (meie näites ARGUMENT_CLINIC_DEMO:COMPANY_REPRESENTATIVE) muutmiseks ja märgi, et seda volitust saab lisada ja tagasi võtta ka volituste haldur:

Esindatava nimel võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel	
Rolli tüüp	REGULAR
Rolli kood	ARGUMENT_CLINIC_DEMO:COMPANY_REPRESENTATIVE
Rolli nimetus EST	Ettevõtte esindaja
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava ...	<p>Uus väärtus: BR_REPRIGHT:SOLEREP, PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO: CREDENTIALS_MANAGER</p> <p>Kui rolli algselt kirjeldasime, siis märkisime, et volitust saab lisada üksnes juriidilise isiku seadusjärgne esindaja (BR_REPRIGHT:SOLEREP).</p> <p>Nüüd lisame siia nimekirja juurde ka äsja loodud volituste halduri rolli (PAASUKE: ARGUMENT_CLINIC_DEMO:CREDENTIALS_MANAGER)</p>
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta ...	<p>Uus väärtus: BR_REPRIGHT:SOLEREP, PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO: CREDENTIALS_MANAGER</p> <p>Üldjuhul on siia valikusse alati mõistlik panna samad väärtused, mis on kirjas volituse andmise kohta, seega tasub volituste halduri roll ka siia juurde lisada.</p>

Lõpptegevused

- Salvesta muudatused
- Kui soovid veel ühe REGULAR-tüüpi rolli luua, siis kõige lihtsam on juba olemasoleva rolli järel vajutada "Kopeeri"
- Soovi korral saad muudatuse paigaldada toodangueelsesesse keskkonda STAGE:
  - Soovi korral saad lisada kommentaari selle kohta, mida muutsid
  - Paigaldamine eemaldab mustandi ja loob sellest versiooni. Versioone võib luua nii palju kui on soove ja töö lõpetamisel ongi soovitatav paigaldus teha, et mustand ei jääks pikaks ajaks seisma.

- Alternatiivina võib tehtud muudatused tühistada ja mustandi kustutada.
- Lõpuks vajuta "Paigalda STAGE"
- Toodangusse saab paigaldada ainult neid versioone, mis on eelnevalt paigaldatud STAGE-keskkonda.

Kirjelda HELPDESK-tüüpi asutuse kasutajatoe roll

HELPDESK-rollitüüp

Käesolevas artiklis loome eritüüpi rolli liidestuva asutuse kasutajatoe töötajale. Asutuse kasutajatoe töötaja ei pea kunagi volitustega tegevusi tehes digiallkirjastama, isegi kui Pääsukese konfiguratsioonis see on sisse lülitatud, siis antud rollis töötav isik on digiallkirjastamisest vabastatud.

Rolli kirjeldamine

Järgnev tabel annab juhiseid, kuidas uue rolli loomise vormi täita.

Rolli põhiandmed		Viide välja täitmise abiinfole
Rolli tüüp	HELPDESK	Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel .
Kood	<ul style="list-style-type: none"> Antud tüüpi rollide koodid peavad algama "PAASUKE_ADMIN:<numerus>", selle osa liidab kasutajaliides rolli ette automaatselt. Meie näites on lisatava rolli koodiks HELPDESK ja kokku on rolli koodiks PAASUKE_ADMIN: ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPDESK	Loe täpsemad juhised rollikoodide valimiseks: Pääsukese rollidele koodide andmine
Tõlked	Siin sammus tuleb lisada ka tõlked, aga need võib lisada ka hilisemas faasis (aga enne toodangusse paigaldamist).	Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele
Nõuded esindatavale		
Esindatava tüüp	Helpdesk-tüüpi rollide puhul peab esindatava tüübiks olema valitud LEGAL_PERSON, seda muuta ei saa.	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Seda volitust saavad anda ainult järgmised isikud	<p>Siia nimekirja on kohustuslik sisestada liidestuva asutuse registrikood (sh EE algusega) ehk selle asutuse andmed, kus kasutajatoe töötaja töötab.</p> <p>Meie näiteks on selleks fiktiivse asutuse Argumentide Kliinik fiktiivne registrikood EE97007007</p>	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Nõuded esindajale		
Esindaja tüüp	Helpdesk rolle võib määrata ainult füüsilistele isikutele, määrata NATURAL_PERSON.	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Esindatava nimel võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel		
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava ...	<p>Määrame järgnevad valikud:</p> <ul style="list-style-type: none"> Juriidilise isiku ainuõiguslik (st mitte ühisesindusõigusega) seadusjärgne esindaja - BR_REPRIGHT:SOLEREP Teine helpdesk töötaja - siia määrame selle sama rolli koodi, mida hetkel lisame.<ul style="list-style-type: none"> Meie näites on selleks PAASUKE_ADMIN: ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPDESK	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivõtmise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta ...	Paneme siia samad väärtused, mis eelmisesse valikusse, sest üldjuhul on tingimused volituse andmiseks ja tagasivõtmiseks ühesugused.	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivõtmise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Esindaja nimel võib tegutseda järgmiste volituste alusel		
Volitusest võib esindaja nimel loobuda ...	<p>Volitusest saab soovi korral loobuda füüsiline isik ise (ehk kasutajatoe töötaja).</p> <p>Selleks määrame NATURAL_PERSON:SELFREP</p>	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivõtmise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.

Volitust võib esindaja nimel edasi volitada ja edasivolitust tagasi võtta ...	Jäta tühjaks (kui see valik üldse kuvatakse).	Edasivolitamise seadistamine
Edasivolitamise tingimused		
Volitus on edasivolitatav	Kasutajatoe rolliga volitused Pääsukese parima praktika kohaselt ei ole kunagi edasivolitatavad, seega määrata väärtuseks NO (kui see valik üldse kuvatakse).	Edasivolitamise seadistamine
Digiallkirjastamise nõuded		
Volituse andmine tuleb digiallkirjastada	Seadista nõuded digiallkirjastamise kohta vastavalt oma organisatsiooni nõuetele.	Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel
Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada		
Volituse tagasivõtmine tuleb allkirjastada		
Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada		
Erinõuded		
Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima	Jäta väljalülitatuks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Volitust saab anda ainult tähtajatult	Jäta väljalülitatuks.	

Kui otsustad paigaldada rollipaki toodanguueelsesesse keskkonda STAGE, siis esialgu saab loodud rollikoodiga volituse omanik (ehk kasutajatoe töötaja rollis isik) vaid lisada teistele isikutele selle sama kasutajatoe rolliga volitusi. Ehk siis sisuliselt annab loodud rolliga volitus selle omanikule vastava nimeruumi volituste vaatamisõigused. Rolli omanik näeb lisaks nimeruumi rollidele ka antud nimeruumi teisi volitusi üle kõikide asutuste. Selleks, et kasutajatoe rollis isik saaks volitusi hallata, tuleb kahe juba olemasoleva rolli (REGULAR ja AUTHORIZATION_MANAGER) kirjeldusi vastavalt täiendada.

Olemasoleva REGULAR-tüüpi rolli muutmise lubamine kasutajatoe töötajale

Ava varasemas sammus lisatud REGULAR-tüüpi volitus (meie näites ARGUMENT_CLINIC_DEMO:COMPANY_REPRESENTATIVE) muutmiseks ja märgi, et seda volitust saab lisada ja tagasi võtta ka kasutajatoe töötaja:

Rolli tüüp	REGULAR
Rolli kood	ARGUMENT_CLINIC_DEMO:COMPANY_REPRESENTATIVE
Rolli nimetus EST	Ettevõtte esindaja
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava ...	Uus väärtus: BR_REPRIGHT:SOLEREP, PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:CREDENTIALS_MANAGER, PAASUKE_ADMIN:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPDESK
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta ...	Uus väärtus: BR_REPRIGHT:SOLEREP, PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:CREDENTIALS_MANAGER, PAASUKE_ADMIN:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPDESK

Olemasoleva AUTHORISATION_MANAGER-tüüpi rolli muutmise lubamine kasutajatoe töötajale

Ava varasemas sammus lisatud AUTHORISATION_MANAGER-tüüpi volituste halduri volitus (meie näites PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:CREDENTIALS_MANAGER) muutmiseks ja märki, et seda volitust saab lisada ja tagasi võtta ka kasutajatoe töötaja:

Rolli tüüp	AUTHORISATION_MANAGER
Rolli kood	AASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:CREDENTIALS_MANAGER
Rolli nimetus EST	Volituste haldur
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava ...	Uus väärtus: BR_REPRIGHT:SOLEREP, PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:CREDENTIALS_MANAGER, PAASUKE_ADMIN:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPDESK
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta ...	Uus väärtus: BR_REPRIGHT:SOLEREP, PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:CREDENTIALS_MANAGER, PAASUKE_ADMIN:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPDESK

Lõpptegevused

- Salvesta muudatused
- Soovi korral saad muudatuse paigaldada toodangueelsesesse keskkonda STAGE:
  - Soovi korral saad lisada kommentaari selle kohta, mida muutsid
  - Paigaldamine eemaldab mustandi ja loob sellest versiooni. Versioone võib luua nii palju kui on soove ja töö lõpetamisel ongi soovitatav paigaldus teha, et mustand ei jääks pikaks ajaks seisma.
  - Alternatiivina võib tehtud muudatused tühistada ja mustandi kustutada.
  - lõpuks vajuta "Paigalda STAGE"
  - Toodangusse saab paigaldada ainult neid versioone, mis on eelnevalt paigaldatud STAGE-keskkonda.

Kirjelda AUTHORISATION_MANAGER_SYMLINK-tüüpi välise süsteemi volituste haldur

Peatüki lühikokkuvõte

Pääsukeses hoiustavatel volituste jaoks eksisteerib volituste halduri rollitüüp (AUTHORISATION_MANAGER). Sellise rolliga volituse omanik saab volitusi hallata Pääsukeses.

Väljaspool Pääsukest hoiustatavate volituste volituste halduri analoog on nn "Symlink" volitus, kui kasutajal tuvastatakse alusrolli olemasolu, siis see lisatakse kasutajale automaatselt Pääsukese poolt ja seda salvestatakse Pääsukese poolel kuni 7 päeva.

Tehnilistel põhjustel on aga rolli seadistamine volituste halduri rolli kirjeldamisest oluliselt erinev.

Väljaspool Pääsukest hoiustatava rollipaki näidete puhul kasutame rollipakki nimega SILLY_WALKS_MINISTRY.

AUTHORISATION_MANAGER_SYMLINK - volituste halduri rollitüüp

Käesolevas artiklis loome väljaspool Pääsukest hoiustatavate volituste volituste halduri rolli.

Eeltöö

Peab olema kirjeldatud REGULAR-tüüpi roll, nn alusroll, mis annab kasutajale välises süsteemis volituste muutmise õiguse. Antud näites on selleks roll **SILLY_WALKS_MINISTRY:MANDATES_MANAGER**

Avada rollikonfiguraatori rakendus: <https://www.eesti.ee/ettevotja/et/rollikonfiguraator/>

Ava oma asutuse rollipakk ja vali "Lisa uus roll".

Rolli kirjeldamine

Järgnev tabel annab juhiseid, kuidas Rollikonfiguraatori rakenduses uue symlink-rolli loomise vormi täita.

Rolli põhiaandmed	
Rolli tüüp	AUTHORISATION_MANAGER_SYMLINK Kui rolli tüübi all ei pakuta tüüpi AUTHORISATION_MANAGER_SYMLINK, siis tõenäoliselt ei ole RIA rollipaki kirjelduses mä hoiustatakse väljaspool Pääsukest.

Kood	<p>Rolli kood peab järgima järgnevat ranget valemit, kus tuleb sisestada juba kirjeldatud rolli kood ja süsteem liidab selle ette ja</p> <p><i>Meie näites loome symlink rolli rollile SILLY_WALKS_MINISTRY:MANDATES_MANAGER ja peame sisestama selle rollikoo tulemuseks on:</i></p> <p>PAASUKE:SILLY_WALKS_MINISTRY:MANDATES_MANAGER#MANAGER_SYMLINK</p> <div> <div>Põhiandmed</div> <div> <div>Rolli tüüp*</div> <div>AUTHORISATION_MANAGER_SYMLINK</div> </div> <div> <div>Kood*</div> <div> <div>PAASUKE:SILLY_WALKS_MINISTRY</div> <div>MANDATES_MANAGER</div> <div>#MANAGER_SYMLINK</div> </div> </div> </div>
Selle rolli volitused on kasutajaliideses peidetud kasutaja eest	Symlink rollidel peab see olema sisse lülitatud.
Tõlked	Siin sammus tuleb lisada ka tõlked, aga need võib lisada ka hilisemas faasis (aga enne toodangusse paigaldamist).
Nõuded esindatavale	
Esindatava tüüp	Määrata LEGAL_PERSON
Seda volitust saavad anda ainult järgmised isikud	See nimekiri tuleb jätta tühjaks.
Nõuded esindajale	
Esindaja tüüp	Määrata NATURAL_PERSON
Esindatava nimel võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel	
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava ...	Symlink rollidel peab see olema tühi.
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta ...	Symlink rollidel peab see olema tühi.

Esindaja nimel võib tegutseda järgmiste volituste alusel	
Volitusest võib esindaja nimel loobuda ...	Symlink rollidel peab see olema tühi.
Volitust võib esindaja nimel edasi volitada ja edasivolitust tagasi võtta ...	Symlink rollidel peab see olema tühi kui see sisestuslahter üldse kuvatakse.
Edasivolitamise tingimused	
Volitus on edasivolitav	Symlink rollidel tuleb määrata NO.
Digiallkirjastamise nõuded	
Volituse andmine tuleb digiallkirjastada	Kuna Symlink rollid luuakse automaatselt, siis peab see olema tühi.
Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada	
Volituse tagasivõtmine tuleb allkirjastada	
Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada	
Erinõuded	
Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.
Volitust saab anda ainult tähtajatult	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.

Kui otsustad paigaldada rollipaki toodangueelsesesse keskkonda STAGE, siis esialgu saab sellise rollikoodiga volituse omanik vaid lisada teistele isikutele selle sama volituste halduri rolliga volitusi. Ehk siis sisuliselt annab loodud rolliga volitus selle omanikule vastava nimeruumi volituste vaatamisõigused. Rolli omanik näeb lisaks nimeruumi rollidele ka, kes on esindatava asutuse teiste nimeruumide volituste haldurid, aga teiste nimeruumide volitusi ta ei näe (v.a. kui ta on seadusjärgne esindaja või tal on vastava nimeruumi volituste halduri volitus).

Kuidas olemasolevale rollile seadistada, et volituste haldur võib seda hallata

Tavapärase Pääsukeses majutatava volituste halduri rolli puhul märgitakse iga rolli juurde, milliseid tegevusi volituste haldur antud rolliga võib ette võtta.

Symlink rolli aga mitte kunagi ei mainita ühegi teise rolli konfiguratsioonis, selle asemel seadistatakse seesama roll, mis antud õiguse annab.

Meie näites viitab symlink-tüüpi volitus volitusele `SILLY_WALKS_MINISTRY:MANDATES_MANAGER`, seetõttu tuleb teiste rollide konfigureerimisel märkida, et mingit tegevust lubab teha antud roll.

Esindatava nimel võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel	
Rolli tüüp	REGULAR
Rolli kood	SILLY_WALKS_MINISTRY:ENTER
Rolli nimetus EST	Andmesisestaja
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava ...	<p>Uus väärtus: BR_REPRIGHT:SOLEREP, NATURAL_PERSONS:SELFREP, SILLY_WALKS_MINISTRY:MANDATES_MANAGER</p> <p>NB! Siia lisame välises süsteemis õiguse andva rolli (SILLY_WALKS_MINISTRY:MANDATES_MANAGER ja mitte symlink rolli <code>PAASUKE:SILLY_WALKS_MINISTRY:MANDATES_MANAGER#MANAGER_SYMLINK</code>)</p>
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta ...	Lisada nimekirja SILLY_WALKS_MINISTRY:MANDATES_MANAGER
Volitusest võib esindaja nimel loobuda ...	Lisada nimekirja SILLY_WALKS_MINISTRY:MANDATES_MANAGER

Lõpptegevused

- Salvesta muudatused

Kirjelda roll, mis võimaldab volitust anda edasivolitamise õigusega

Peatüki lühikokkuvõte

Eksisteerib olukordi, kus ettevõttes mingit rolli (näiteks raamatupidaja, jurist, personalispetsialist) ei täida mitte selle juriidilise isiku töötaja, vaid see funktsioon on antud üle juriidilisest isikust koostööpartnerile.

Kui volitus antakse otse ühe ettevõtte töötajalt teise ettevõtte töötajale (näiteks klientfirma poolt raamatupidamisbüroos raamatupidamist tegevale töötajale), siis on väga tülikas töötaja lahkumisel (raamatupidamisbüroost) seda volitust järgmisele isikule edasi anda, sest teenust osutav ettevõtte (raamatupidamisbüroo) ise seda volitust ei näe (kuna ta ei ole volituse osapool) ja ümber suunata ei saa, vaid peab kontakteeruma oma klientettevõttega ja paluma tal vanalt töötajalt volitus eemaldada ja uus volitus lisada uuele töötajale.

Sellise olukorra mugavamaks lahendamiseks on mõeldud edasivolitamise funktsionaalsus, sest see võimaldab teenust pakkuval ettevõttel anda ja tagasi võtta edasivolitusi, kui tema töötajad muutuvad.

Täpsemalt on edasivolitamise mõiste lahti kirjutatud ptk "[Edasivolitamise seadistamine](#)".

Rolli kirjeldamine

Edasivolitav roll on sama tüüpi ehk REGULAR, nagu tavaroll, seepärast on järgnevas tabelis välja toodud ainult olulisemad väljad. Järgnev tabel annab juhiseid, kuidas uue rolli loomise vormi täita.

Meie näites kasutame vaidle rolli (ARGUMENT_CLINIC_DEMO:ARGUER), kusjuures selle rolli võib nii füüsiline kui ka juriidiline isik anda teisele füüsilisele isikule, aga võib anda ka (vaidlemise)teenust osutavale ettevõttele, kes selle oma töötajale edasi volitab.

Rolli põhiaandmed		Viide välja täitmise abiinfole
Rolli tüüp	REGULAR	Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel.
Kood	Meie näites on rollikoodiks ARGUMENT_CLINIC_DEMO:ARGUER	
Edasivolitamise tingimused		
Volitus on edasivolitav	<p>Siin saab valida erinevate võimaluste vahel, millistel tingimustel on volituse andmine edasivolitamise õigusega kohustuslik ja millisel juhul volituse andja saab otsustada, kas ta soovib volituse anda edasivolitamise õigusega või mitte.</p> <p>Meie näites tahame, et kui volitus antakse füüsilisele isikule, siis ei oleks võimalik volitust anda edasivolitamise õigusega, aga kui volitus antakse juriidilisele isikule, siis on kohustuslik volituse andmine edasivolitamise õigusega (selleks et juriidiline isik kindlasti saaks volituse edasi volitada füüsilisele isikule). Seepärast märgime siin <code>LEGAL_PERSON_YES__NATURAL_PERSON_NO</code></p>	Edasivolitamise seadistamine
Volitust võib esindaja nimel edasi volitada ja edasivolitust tagasi võtta ...	<p>Meie näites</p> <ul style="list-style-type: none"> ARGUMENT_CLINIC_DEMO:SOLEREP ARGUMENT_CLINIC_DEMO:CREDENTIALS_MANAGER	
Digiallkirjastamise nõuded		
Volituse andmine tuleb digiallkirjastada	<p>Seadista nõuded digiallkirjastamise kohta vastavalt oma organisatsiooni nõuetele.</p> <p>Meie näites me ei nõua allkirjastamist ühegi tegevuse puhul, seega ühtegi allkirjastamise nõuet sisse ei lülita.</p>	Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel

Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada		
Volituse tagasivõtmine tuleb allkirjastada		
Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada		
Erinõuded		
Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Volitust saab anda ainult tähtajatult	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.	

Teiste rollide ülekäimine

- Kuna Pääsukese disaini kohaselt ei kirjeldata rolli juures, mida sellise volitusega isik saab teha

Lõpptegevused

- Salvesta muudatused

Kirjelda edasivolituste halduri volituse roll, mis võimaldab edasivolitusi lisada ja eemaldada

Peatüki lühikokkuvõte

Varasemas peatükis juba kirjeldasime volituste halduri rolli, mis võimaldab ettevõtte juhil nimeruumi haldamise üle anda teisele töötajale.

Kui nimeruumi rollide hulgas leidub edasivolitatavaid rolle, siis tasub kaaluda ka edasivolituse halduri rolli kirjeldamist. Edasivolituse halduri roll on mõeldud teenust pakkuvale ettevõttele (näiteks raamatupidamisbüroo) ja see võimaldab teenust pakkuva ettevõtte juhil tekitada enda ettevõtte kliendihalduri rollis isikule rolli, millel on lubatud klientide antud edasivolitusi lisada (raamatupidamisbüroo töötajatele) ja tagasi võtta (raamatupidamisbüroo töötajatelt), aga tal ei ole lubatud uusi volitusi luua (ehk ta ei saa anda raamatupidamisbüroo enda nimel volitusi teistele isikutele). Sisuliselt on tegemist volituse halduri rolliga, aga see on vähemate õigustega.

AUTHORISATION_MANAGER-tüüpi roll, mis on seadistatud edasivolituste haldamiseks

Käesolevas artiklis loome edasivolituste halduri.

Rolli kirjeldamine

Järgnev tabel annab juhiseid, kuidas Rollikonfiguraatori rakenduses uue rolli loomise vormi täita.

Rolli põhiaandmed		Viide välja täitmise abiinfole
Rolli tüüp	AUTHORISATION_MANAGER	Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel.
Kood	Antud tüüpi rollide koodid peavad algama "PAASUKE:<nimeruum>", selle osa liidab kasutajaliides rolli ette automaatselt. <i>Meie näites on lisatava rolli koodiks "DELEGATIONS_MANAGER" ja kokku on rolli koodiks "PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:DELEGATIONS_MANAGER"</i>	Pääsukese rollidele koodide andmine
Rolli nimetus ja tõlked	Antud juhul on rolli nimetuses ja kirjelduses vaja välja tuua, et tegemist on mitte tavapärase volituste halduriga, vaid edasivolituste halduriga. Selle tõttu on järgnevalt lisatud mõningad näited sellise rolli nimetamisest ja kirjeldamisest erinevates keeltes.	Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele
Rolli nimetus EST *	<i>Argumentide kliiniku edasivolituste haldur</i>	
Rolli nimetus ENG	<i>Argument Clinic authorisation delegation manager</i>	
Rolli nimetus RUS	<i>Argumentide Клиник</i>	
Selgitus EST	<i>Raamatupidamisbüroode (ja teiste teenust pakkuvate ettevõtete) kliendihalduritele mõeldud volitus. Volituse omanik näeb ja saab edasi volitada ja tagasi võtta Argumentide Kliiniku volitusi (näit töövõimeetuslehtede kinnitaja volitus), mida teised juriidilised isikud on andnud esindatavale juriidilisele isikule (milleks on enamasti raamatupidamisbüroo).</i>	
Selgitus ENG	<i>Authorisation for the client managers of companies providing accounting services (and other service providers). The holder of the authorisation can see and further authorise and revoke Argument Clinic authorisations (for example, an authorisation for the person approving certificates of incapacity for work) granted by other legal persons to the representing legal person (usually a company providing accounting services).</i>	

Selgitus RUS	( ). , Argumentide Kliinik (,), ( ).	
Nõuded esindatavale		
Esindatava tüüp	<p>Saab piiritleda, kas volituse saab anda juriidiline isik, füüsiline isik või mõlemad.</p> <p><i>Meie näites määrame esindatavavaks ainult ainult juriidilise isiku (LEGAL_PERSON) ja eraisikud enda nimel selle rolliga volitust anda ei saa.</i></p>	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Seda volitust saavad anda ainult järgmised isikud	See nimekiri tuleb jätta tühjaks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Nõuded esindajale		
Esindaja tüüp	<p>Kas volitust saab anda juriidilistele isikutele, füüsilistele isikutele või mõlemale.</p> <p><i>Meie näites määrame esindajaks ainult füüsilise isiku (NATURAL_PERSON) ja teistele juriidilistele isikutele selle rolliga volitust ei saa anda.</i></p>	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Esindatava nimel võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel		
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava ...	<ol style="list-style-type: none"> Kõige lihtsama konfiguratsiooni kohaselt saab volitust lisada juriidilise isiku seadusjärgne esindaja (BR_REPRIGHT:SOLEREP). Lisaks on mõistlik volituste halduri rolli omanikule anda õigus lisada seda sama edasivolituste halduri rolli teistele isikutele (PAASUKE:<nimeruum>:~volituste_haldur~) Kui eksisteerib asutuse kasutajatoe roll (PAASUKE_ADMIN:<nimeruum>:~kasutajatugi~), siis enamasti tuleb kõik õigused anda ka selles rollis tegutsevale isikule. <p><i>Meie näites määrame järgnevad väärtused:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Teenust pakkuva juriidilise isiku (raamatupidamisbüroo) seadusjärgne esindaja (BR_REPRIGHT:SOLEREP) Praegu lisatava edasivolituste halduri rolli kood (PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:DELEGATIONS_MANAGER) Kasutajatoe roll (PAASUKE_ADMIN:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPDESK) 	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta ...	<p>Siia tuleb üldjuhul panna samad väärtused, mis eelmisesse valikusse, sest üldjuhul on tingimused volituse andmiseks ja tagasivõtmiseks ühesugused.</p> <p><i>Meie näites paneme siia samad väärtused, mis eelmises valikus.</i></p>	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Esindaja nimel võib tegutseda järgmiste volituste alusel		
Volitusest võib esindaja nimel loobuda ...	<p>Kõige lihtsama konfiguratsiooni kohaselt saab volitusest loobuda füüsiline isik ise (NATURAL_PERSON:SELFREP).</p> <p><i>Määrame, et füüsiline isik saab ise volitusest loobuda (NATURAL_PERSON:SELFREP)</i></p>	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Volitust võib esindaja nimel edasi volitada ja edasivolitust tagasi võtta ...	<p>Edasivolitatavate rollide kirjeldamine on toodud eraldi artiklis (vt linki paremalt).</p> <p><i>Kuna määrame edasivolitatavuse kohta allpool "NO", siis seda väärtust ei kuvata.</i></p>	Kirjelda roll, mis võimaldab volitust anda edasivolitamise õigusega
Edasivolitamise tingimused		

Volitus on edasivolitatav	Volituste halduri sh edasivolituste halduri volitused Pääsukese parima praktika kohaselt ei ole kunagi edasivolitatavad, seega tuleb määrata väärtuseks NO (kui see valik üldse kuvatakse).	Kirjelda roll, mis võimaldab volitust anda edasivolitamise õigusega
Digiallkirjastamise nõuded		
Volituse andmine tuleb digiallkirjastada	Seadista nõuded digiallkirjastamise kohta vastavalt oma organisatsiooni nõuetele. <i>Meie näites me ei nõua allkirjastamist ühegi tegevuse puhul, seega ühtegi allkirjastamise nõuet sisse ei lülita.</i>	Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel
Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada		
Volituse tagasivõtmine tuleb allkirjastada		
Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada		
Erinõuded		
Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Volitust saab anda ainult tähtajatult	Erijuht, tuleb jätta väljalülitatuks.	

Kui otsustad paigaldada rollipaki toodanguelse keskkonda STAGE, siis esialgu saab sellise rollikoodiga volituse omanik vaid lisada teistele isikutele selle sama volituste halduri rolliga volitusi. Ehk siis sisuliselt annab loodud rolliga volitus selle omanikule vastava nimeruumi volituste vaatamisõigused. Rolli omanik näeb lisaks nimeruumi rollidele ka, kes on esindatava asutuse teiste nimeruumide volituste haldurid, aga teiste nimeruumide volitusi ta ei näe (v.a. kui ta on seadusjärgne esindaja või tal on vastava nimeruumi volituste halduri volitus).

Olemasolevate REGULAR-tüüpi edasivolitatavate rollide edasivolitamise lubamine edasivolituste haldurile

Nüüd tuleb need rollid ükshaaval üle käia, mis antud rollipakis on edasivolitatavad ja lisada antud rollile õigus nende edasivolitusi hallata.

Ava varasemas sammus lisatud REGULAR-tüüpi volitus (meie näites ARGUMENT_CLINIC_DEMO:ARGUER) muutmiseks ja märgi, et seda volitust saab edasi volitada ja edasivolitusi tagasi võtta edasivolituste haldur:

Esindatava nimel võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel	
Rolli tüüp	REGULAR
Rolli kood	ARGUMENT_CLINIC_DEMO:ARGUER

Rolli nimetus EST	Vaidleja
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava ...	Seda nimekirja ei ole vaja muuta.
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta ...	Seda nimekirja ei ole vaja muuta.
Volitusest võib esindaja nimel loobuda ...	Seda nimekirja ei ole vaja muuta.
Volitust võib esindaja nimel edasi volitada ja edasivolitust tagasi võtta ...	<p>Siia lisada juurde antud edasivolituste halduri roll</p> <p><i>Meie näites ARGUMENT_CLINIC_DEMO: ARGUER</i></p>

Lõpptegevused

- Salvesta muudatused
- Vajadusel ava ükshaaval muutmiseks kõik ülejäänud juba loodud rollid, mida saab edasi volitada.
- Soovi korral saad muudatuse paigaldada toodangueelsesesse keskkonda STAGE

Kirjelda PREROGATIVE-tüüpi eesõigusroll

PREROGATIVE-rollitüüp

Käesolevas artiklis loome eritüüpi rolli. Kasutajatoe töötaja saab käsitsi luua volituse piiratud isikute ringile nii, et need isikud saaksid selle oma töötajatele edasi volitada. Kui algne isik kaotab selle erioiguse ja kasutajatoe töötaja talt selle erioiguse tagasi võtab, siis peavad kõik selle juriidilise isiku antud rolliga edasivolitused automaatselt lõppema.

Selleks, et seda rolli saaks kirjeldada, peab RIA olema rollipaki konfiguratsioonis sisse lülitatud valikud, et rollipakis on võimalik kirjeldada eesõigusrolle ja mõni roll sisaldab edasivolitamist.

Rolli kirjeldamine

Järgnev tabel annab juhiseid, kuidas uue rolli loomisel Rollikonfiguraatori vastavat vormi täita.

Kasutame näidet, kus asutus Argumentide Kliinik peab andma teatud partnerasutustele volituse, mis võimaldab Argumentide Kliiniku iseteenindusbüroo kaudu pärida tundlikke andmeid. Argumentide Kliinik annab volituse teistele juriidilistele isikutele, mille esindajad saavad volituse edasi volitada oma töötajale, kes päriselt neid päringuid sooritavad Argumentide Kliiniku iseteeninduskeskkonnas.

Rollikonfiguraatorist vali "Lisa uus roll".

Rolli põhiandmed		Viide välja täitmise abiinfole
Rolli tüüp	PREROGATIVE	Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel.
Kood	<ul style="list-style-type: none"> Rolli kood soovitatavalt moodustada suurtähtedega. Mistahes rollikoodi ette liideetakse rollipaki kood (ja koolon). Meie näites on rolli koodiks ARGUMENT_CLINIC_DEMO: SENSITIVE_DATA_INQUIRER	Loe täpsemad juhised rollikoodide valimiseks: Pääsukese rollidele koodide andmine
Tõlked	Siin sammus tuleb lisada ka tõlked, aga need võib lisada ka hilisemas faasis (aga enne toodangusse paigaldamist).	Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele
Nõuded esindatavale		
Esindatava tüüp	Saab piiritleda, kas volituse saab anda juriidiline isik, füüsiline isik või mõlemad. Üldjuhul lisatakse sellise rolliga volitusi ainult juriidilistele isikutele. <i>Meie näites märgime LEGAL_PERSON.</i>	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Seda volitust saavad anda ainult järgmised isikud	Üldjuhul jääb see nimekiri antud rollitüübi puhul tühjaks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Nõuded esindajale		
Esindaja tüüp	Kuna antud tüüpi volituste puhul lisatakse neid selliselt, et volituse esindatav ja esindaja on sama isik, siis tuleb siia märkida sama väärtus, mis Esindatava tüüp väärtuse all. <i>Meie näites märgime LEGAL_PERSON.</i>	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Esindatava nimel võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel		
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava ...	Üldjuhul annab seda volitust ainult kasutajatoe töötaja rollis isik. <i>Meie näites: PAASUKE_ADMIN:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPPDESK</i>	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine

Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta ...	Üldjuhul tuleb sisestada samad väärtused, kellele on lubatud volituse lisamine.	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Esindaja nimel võib tegutseda järgmiste volituste alusel		
Volitusest võib esindaja nimel loobuda ...	<p>Kõige lihtsama konfiguratsiooni kohaselt saab volitusest loobuda füüsiline isik.</p> <p>Selleks määrame <code>NATURAL_PERSON:SELFREP</code></p> <p>Kui antud väärtust ei kuvata valikus, siis tuleb esmalt täita valikud, et volitust saab edasi volitada ja edasi saab volitada füüsilisele isikule.</p> <p>Seejärel ilmub siia valikusse ka <code>NATURAL_PERSON:SELFREP</code></p>	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Volitust võib esindaja nimel edasi volitada ja edasivolitust tagasi võtta ...	<p>Siia märkida isikute rollid, kel on õigus edasivolitust lisada. Kõige mugavam selleks luua eraldi volituste halduri roll. Samuti tavapäraselt võib edasivolitusi lisada seadusjärgne esindaja.</p> <p><i>Meie näites määrame <code>BR_REPRIGHT:SOLEREP</code></i></p>	Edasivolitamise seadistamine
Edasivolitamise tingimused		
Volitus on edasivolitatav	Määrata väärtuseks YES, sest antud tüüpi volitus nõuab alati edasivolitamist.	Edasivolitamise seadistamine
Edasivolituse esindaja tüüp	<p>Märkida, kellele volituse saaja seda eriõigusega volitust saab edasi volitada, üldjuhul füüsilistele isikutele.</p> <p><i>Meie näites määrame <code>NATURAL_PERSON</code></i></p>	
Digiallkirjastamise nõuded		
Volituse andmine tuleb digiallkirjastada	<p>Seadista nõuded digiallkirjastamise kohta vastavalt oma organisatsiooni nõuetele. Volituse andmisel ja tagasivõtmisel ei ole mõtet digiallkirjastamist nõuda, sest kasutajatoe rollis tegutsevalt isikult kunagi digiallkirjastamist ei nõuta ja teised isikud antud rolli lisada ja tagasi võtta ei saa.</p>	Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel
Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada		
Volituse tagasivõtmine tuleb allkirjastada		
Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada		
Erinõuded		
Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima	Jäta väljalülitatuks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Volitust saab anda ainult tähtajatult	Jäta väljalülitatuks.	

Lõpptegevused

- Salvesta muudatused
- Soovi korral saad muudatuse paigaldada toodangueelsesesse keskkonda STAGE.
- Kui lood eraldi volituste halduri rolli, kes saab antud rolli edasivolitusi hallata, siis pärast selle volituse loomist pead siia tagasi tulema ja lisama sellele uuele volituste halduri rollile õiguse edasivolitusi hallata.

Kirjelda PREREQUISITE-tüüpi eeldusroll

PREREQUISITE-rollitüüp

Varasemas näites vaatasime sellist rolli, kus asutuse kasutajatoe töötaja lisas juriidilisele isikule eeldusrolli (rollitüüp PREROGATIVE) ja volituse saanud juriidilise isiku seadusjärgne esindaja volitas selle sama rolli edasi oma töötajale.

Mõnikord on aga juriidilisele isikule vajadus lisada tunnus, mis võimaldaks selle juriidilise isiku esindajal oma töötajale lisada üks või mitu sõltuvat rolli. Sõltuvad rollid on iseseisvad volitused, mitte edasivolitused, aga neid saab anda ainult selline juriidiline isik, kellel on selline kehtiv volitus, mis on märgitud sõltuva rolli andmise eelduseks.

Näide eeldusrollist ja sõltuvatest rollidest

Üks näide eeldusrollist on RIA iseteeninduse roll "Pääsukese liidestuja". Selle rolliga volituse lisab RIA kasutajatoe töötaja rollis isik kõigile Pääsukesega liidestunud juriidilistele isikutele. Juriidilise isiku esindajale paistab see volitus välja nii:

Esindaja
ARGUMENTIDE KLIINIK SIHTASUTUS (EE97007007)

Esindatav
ARGUMENTIDE KLIINIK SIHTASUTUS (EE97007007)

Katkesta

Otsige volituste hulgast

Volituse nimi	Kestus	Edasi volitavat
RIA iseteenindus		
Pääsukese liidestuja	27.01.2025 - Tähtajatu	Ei ole edasi volitavat

Näide eeldusrollist ja sellest, kuidas see lõppkasutajale välja paistab. Eeldusvolituse esindaja ja esindatav on sama juriidiline isik.

Kuna Argumentide Kliiniku Sihtasutusel on selline eeldusroll, siis võimaldab see asutuse esindajal anda sõltuvaid rolle, mille andmine ilma eeldusrollita ei oleks võimalik.

RIA iseteenindus

Lisa kõik

Rollikonfiguratsiooni seadistaja eeltoodangus

Lisa

Rollikonfiguratsiooni seadistaja

Lisa

Näide sõltuvatest rollidest, mille lisamine on võimalik ainult nendele juriidilistele isikutele, kellele on nimeruumi omaniku (antud näites RIA) poolt lisatud eeldusvolitus (Pääsukese liidestuja).

Kui eeldusvolituse omanik loob sõltuva rolliga volituse, siis see loodud volitus on iseseisev. Kui rollipaki omaniku kasutajatoe töötaja rollis isik võtab eeldusvolituse ära, siis sõltuvad rollid ei lõpe ära automaatselt, need on vajalik käsitsi lõpetada.

Rolli kirjeldamine

Järgnev tabel annab juhiseid, kuidas uue rolli loomise Rollikonfiguraatori vastavat vormi täita.

Kasutame näidet, kus asutus Argumentide Kliinik on loonud eeldusrolli ARGUMENT_CLINIC_DEMO:SUPPLIER, millega eeldusvolitused annab kõigile oma partnerettevõtetele. Need partnerettevõtted saavad oma töötajatele omakorda volitada sõltuva (DEPENDABLE) rolliga volitused, mille kirjeldame järgnevas peatükis "Kirjelda DEPENDABLE-tüüpi sõltuv roll".

Rolli põhiaandmed		Viide välja täitmise abiinfole
Rolli tüüp	PREREQUISITE Selleks, et seda tüüpi rolle saaks luua, peab RIA selle rollipaki jaoks sisse lülitama. Vaikimisi on kõigil rollipakkidel selle rollitüübi tugi välja lülitatud.	Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel.
Kood	<ul style="list-style-type: none"> Rolli kood soovitatavalt moodustada suurtähtedega. Mistahes rollikoodi ette liidetakse rollipaki kood (ja koolon). Meie näites on märgendrolli koodiks ARGUMENT_CLINIC_DEMO:SUPPLIER	Loe täpsemaid juhised rollikoodide valimiseks: Pääsukese rollidele koodide andmine
Tõlked	Siin sammus tuleb lisada ka tõlked, aga need võib lisada ka hilisemas faasis (aga enne toodangusse paigaldamist).	Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele
Nõuded esindatavale		
Esindatava tüüp	Saab piiritleda, kas volituse saab anda juriidiline isik, füüsiline isik või mõlemad. Üldjuhul lisatakse sellise rolliga volitusi ainult juriidilistele isikutele. <i>Meie näites märgime LEGAL_PERSON.</i>	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Seda volitust saavad anda ainult järgmised isikud	Üldjuhul jääb see nimekirja antud rollitüübi puhul tühjaks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Nõuded esindajale		
Esindaja tüüp	Kuna antud tüüpi märgendvolituste puhul lisatakse neid selliselt, et volituse esindatav ja esindaja on sama isik, siis tuleb siia märkida sama väärtus, mis Esindatava tüüp väärtuse all. <i>Meie näites märgime LEGAL_PERSON.</i>	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Esindatava nimel võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel		
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava ...	Üldjuhul annab seda volitust ainult asutuse kasutajatoe töötaja rollis isik. <i>Meie näites: PAASUKE_ADMIN:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPDESK</i>	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta ...	Üldjuhul tuleb sisestada samad väärtused, kellele on lubatud volituse lisamine.	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Esindaja nimel võib tegutseda järgmiste volituste alusel		
Volitusest võib esindaja nimel loobuda ...	Enamasti sellistest märgendrollidest loobuda ei saagi, need saab kasutajatoe rollis töötaja tagasi võtta. <i>Meie näites jääb antud valik tühjaks</i>	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Edasivolitamise tingimused		
Volitus on edasivolitatav	Antud rollitüübi puhul pole edasivolitamine lubatud, seda küsimust ei küsita.	Edasivolitamise seadistamine

Digiallkirjastamise nõuded		
Volituse andmine tuleb digiallkirjastada	Seadista nõuded digiallkirjastamise kohta vastavalt oma organisatsiooni nõuetele. Volituse andmisel ja tagasivõtmisel ei ole mõtet digiallkirjastamist nõuda, sest kasutajatoe rollis tegutsevalt isikult kunagi digiallkirjastamist ei nõuta ja teised isikud antud rolli lisada ja tagasi võtta ei saa.	Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel
Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada		
Volituse tagasivõtmine tuleb allkirjastada		
Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada		
Erinõuded		
Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima	Kasutatakse ainult erijuhtudel, tuleb jätta väljalülitatuks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Volitust saab anda ainult tähtajatult	Kasutatakse ainult erijuhtudel, tuleb jätta väljalülitatuks.	

Lõpptegevused

- Salvesta muudatused
- Soovitav on järmiseks luua vähemalt üks antud rollist sõltuv roll. Sõltuva rolli tüüp on kirjeldatud järgmises peatükis "[Kirjelda DEPENDABLE-tüüpi sõltuv roll](#)".

Kirjelda DEPENDABLE-tüüpi sõltuv roll

DEPENDABLE-rollitüüp

Eelmises peatükis [Kirjelda PREREQUISITE-tüüpi eeldusroll](#) kirjeldasime rolli, mille olemasolu on võimalik konfigureerida teiste rollidega volituste andmise eelduseks.

Rolli kirjeldamine

Järgnev tabel annab juhiseid, kuidas uue rolli loomise Rollikonfiguraatori vastavat vormi täita.

Kasutame näidet, kus asutus Argumentide Kliinik on kirjeldanud varustaja eeldusrolli ARGUMENT_CLINIC_DEMO:SUPPLIER, mille lisab kõigile oma partnerettevõtetele. Need partnerettevõtted saavad oma töötajatele omakorda volitada sõltuva (DEPENDABLE) rolli, mille kirjeldame antud peatükis.

Rolli põhiandmed		Viide välja täitmise abiinfole
Rolli tüüp	DEPENDABLE Selleks, et seda tüüpi rolle saaks luua, peab olema kirjeldatud vähemalt üks eeldusroll (mis on tüüpi PREREQUISITE).	Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel .
Kood	<ul style="list-style-type: none"> Rolli kood soovitavalt moodustada suurtähtedega. Mistahes rollikoodi ette liidetakse rollipaki kood (ja koolon). <i>Meie näites on loodava sõltuva rolli koodiks ARGUMENT_CLINIC_DEMO: MEDICINE_SUPPLIER</i>	Loe täpsemaid juhised rollikoodide valimiseks: Pääsukese rollidele koodide andmine
Tõlked	Siin sammus tuleb lisada ka tõlked, aga need võib lisada ka hilisemas faasis (aga enne toodangusse paigaldamist).	Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele
Nõuded esindatavale		
Esindatava tüüp	Saab piiritleda, kas volituse saab anda juriidiline isik, füüsiline isik või mõlemad. Üldjuhul lisatakse sellise rolliga volitusi ainult juriidilistele isikutele. <i>Meie näites märgime LEGAL_PERSON.</i>	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Volitust saab anda ainult isik, kellel on üks järgmistest volitustest	Seda valikut kuvatakse ainult antud tüüpi rollide puhul. Siia tuleb märkida eeldusroll või eeldusrollid, mille olemasolu korral on antud rolli võimalik anda. <i>Meie näites valime siia eeldusrolli ARGUMENT_CLINIC_DEMO:SUPPLIER</i>	
Seda volitust saavad anda ainult järgmised isikud	Üldjuhul jääb see nimekiri antud rollitüübi puhul tühjaks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Nõuded esindajale		
Esindaja tüüp	Missugusele isikule antud rolliga volitusi saab anda. <i>Meie näites märgime NATURAL_PERSON.</i>	Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine
Esindatava nimel võib tegutseda isik järgmiste volituste alusel		

Volituse võib esindatava nimel anda esindatava ...	<p>Siin saab määrata, millist tüüpi volituste omanik saab antud rolli anda. Soovi korral võib õiguste andmise jaoks kirjeldada eraldi volituste halduri rolli.</p> <p><i>Meie näites me ei kirjelda eraldi volituste halduri rolli, volitusi saavad lisada:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Juriidilise isiku seadusjärne esindaja BR_REPRIGHT:SOLEREP</i> 2. <i>Volituste haldur PAASUKE:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:CREDENTIALS_MANAGER</i> 3. <i>PAASUKE_ADMIN:ARGUMENT_CLINIC_DEMO:HELPDESK</i>	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine
Volituse võib esindatava nimel tagasi võtta ...	Üldjuhul tuleb sisestada samad väärtused, kellele on lubatud volituse lisamine.	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Esindaja nimel võib tegutseda järgmiste volituste alusel		
Volitusest võib esindaja nimel loobuda ...	<p><i>Meie näites saab füüsiline isik ise loobuda, sisestada NATURAL_PERSONS:SELFREP</i></p>	Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine.
Edasivolitamise tingimused		
Volitus on edasivolitav	<p>Saab otsustada, kas volitus on edasivolitav või mitte. Kui edasivolitamine lubada, siis tuleb ka märkida, millises rollis isik saab edasi volitada ja edasivolitusi tagasi võtta.</p> <p><i>Meie näites märgime NO</i></p>	Edasivolitamise seadistamine
Digiallkirjastamise nõuded		
Volituse andmine tuleb digiallkirjastada	<p>Seadista nõuded digiallkirjastamise kohta vastavalt oma organisatsiooni nõuetele. Volituse andmisel ja tagasivõtmisel ei ole mõtet digiallkirjastamist nõuda, sest kasutajatoe rollis tegutsevalt isikult kunagi digiallkirjastamist ei nõuta ja teised isikud antud rolli lisada ja tagasi võtta ei saa.</p>	Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel
Volituse edasivolitamine tuleb digiallkirjastada		
Volituse tagasivõtmine tuleb allkirjastada		
Volitusest loobumine tuleb digiallkirjastada		
Erinõuded		
Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima	Kasutatakse ainult erijuhtudel, tuleb jätta väljalülitatuks.	Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
Volitust saab anda ainult tähtajatult	Kasutatakse ainult erijuhtudel, tuleb jätta väljalülitatuks.	

Lõpptegevused

- Salvesta muudatused

Rollide kirjeldamise olulisemad põhimõtted

- Pääsukese rollidele koodide andmine
- Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel
- Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele
- Erasiku ja juriidilise isiku eristamine
- Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine
- Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel
- Edasivolitamise seadistamine
- Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus
- Rollikonfiguraatori rakenduse olulisemad tööpõhimõtted

Pääsukese rollidele koodide andmine

Rollikoodid koosnevad vähemalt kahest osast - fikseeritud prefiksist ehk nimeruumist ja rollikoodist.

Reeglid nimeruumi koodile

Nimeruumi kood peab olema läbivalt suurtähtedega.

Nimeruumi kood ei tohi sisaldada kooloneid.

Nimeruum peab üldjuhul vastama asutuse nimele, see on vajalik kahel põhjusel:

1. Volituste halduri volituse saab anda korraga ühele nimeruumile.
  - a. Kui asutusel on mitu infosüsteemi ja kui iga sellise infosüsteemi jaoks luua Pääsukeses eraldi nimeruum, siis tuleb luua ka iga nimeruumi jaoks eraldi volituste halduri roll.
  - b. Kui asutusel on üks nimeruum, siis saab (aga ei pea) teha ühe volituste halduri rolli.
2. Suurem selgus lõppkasutaja jaoks
  - a. Kui nimeruume on liiga palju, siis see raskendab lõppkasutaja arusaamist Pääsukeses.

Mitme erineva infosüsteemi rollide paigutamine ühe nimeruumi alla

Tungivalt soovitatav on sisemiste infosüsteemide jaoks kasutada rolli osas omakorda eesliiteid.

Näide - olgu ühel asutusel, nimetame seda ARGUMENT_CLINIC, sisemiselt kaks portaali: Self-service ja Supplier Portal. Sel juhul on nende portaalide Pääsukese rollid vastavate eesliidetega eristatavad:

- ARGUMENT_CLINIC:SELFSERVICE_VIEWER
- ARGUMENT_CLINIC:SUPPLIERPORTAL_SUPPLIER

Rollikoodi reeglid

Rolli kood võib olla suurte või väikeste tähtedega.

Soovitatav on läbivalt kasutada kas ainult eestikeelseid rollikode või ainult inglisekeelseid rollikode.

Mõned enimlevinumad rollikoodid (koos nimeruumiga):

ARGUMENTIDE_KLIINIK:**ETTEVOTTE_ESINDAJA** - kui saab esindada ainult juriidilisi isikuid ja enamasti on juriidilise isiku tüübiks ettevõtte.

ARGUMENTIDE_KLIINIK:**ESINDAJA** - kui saab esindada nii juriidilisi kui ka füüsilisi isikuid

PAASUKE:ARGUMENTIDE_KLIINIK:**volituste_haldur**

PAASUKE_ADMIN:ARGUMENTIDE_KLIINIK:**kasutajatugi**

Pääsukese rollitüüpide võrdlustabel

Tüübi nimetus	Tüübi kood	Kirjeldus	Mis olukorras kasutada	Dokumentatsioon
Tavaline roll	REGULAR	Tavaline roll, mis annab kasutajale õigusi liidestunud infosüsteemis.	Tavaolukorras, kus soovid luua tavalise rolli, mis annab kasutajale sinu infosüsteemis õigusi.	Kirjelda REGULAR-tüüpi isiku esindaja roll
Volituste halduri roll	AUTHORISATION_MANAGER	Sellise rolliga volituse omanik saab eesti.ee -s volitusi hallata.	Soovitav kasutada ainult siis, kui volitusi hoiustatakse Pääsukeses.	Kirjelda AUTHORISATION_MANAGER-tüüpi asutuse volituste halduri roll
Volituste sümlink roll	AUTHORISATION_MANAGER_SYMLINK	Pääsukese peegeldus sellisest välises süsteemis defineeritud rollist, mis annab Pääsukeses rollide haldamise õiguse.	Saab kasutada ainult siis, kui volitusi hoiustatakse välises süsteemis ja mitte Pääsukeses.	Kirjelda AUTHORISATION_MANAGER_SYMLINK-tüüpi välise süsteemi volituste haldur
Kasutajatu ge pakkuva töötaja roll	HELPDESK	Rollipaki omaniku asutuse kasutajatoe töötajale mõeldud roll, mis võimaldab hallata kõiki teisi rollipakki kuuluvaid volitusi.	Soovitav kasutada ainult siis, kui volitusi hoiustatakse Pääsukeses.	Kirjelda HELPDESK-tüüpi asutuse kasutajatoe roll
Eeldusroll	PREREQUISITE	HELPDESK rollis kasutajatoe töötaja määrab selle rolliga volituse isikule nii, et see isik on nii volituse esindatav kui ka esindaja. Pääsuke tuvastab, et isikul on sellise rolliga volitus ja seetõttu võimaldab sellisel isikul lisada täiendavaid rolle (DEPENDABLE), mille lisamise võimalikkus on märgitud antud rollist sõltuvaks.	Kui tahad piirata, et mingi teise rolli lisamiseks peab esindataval isikul olema antud eeldusroll.	Kirjelda PREREQUISITE-tüüpi eeldusroll
Sõltuv roll	DEPENDABLE	Iga DEPENDABLE roll on seotud ühe või mitme eeldusrolliga. Sellise rolliga volituse lisamise pakub süsteem kasutajale välja üksnes siis, kui esindataval isikul on vähemalt üks kehtiv volitus sellise eeldusrolliga, mis antud rolli eelduseks on märgitud.	Kui tahad piirata, et antud rolli jaoks on nõutud, et esindataval isikul oleks mõni eeldusroll.	Kirjelda DEPENDABLE-tüüpi sõltuv roll
Eesõigusro ll	PREROGATIVE	See rollitüüp on kasutusel edasivolitatava erioiguse andmiseks. Helpdesk töötaja lisab selle rolliga volituse mingile isikule selliselt, et see isik on nii rolli esindatav kui ka esindaja. Seejärel see isik saab volituse (oma töötajale) edasi volitada. Kui algselt lisatud erioigus isikult ära võetakse, siis lõppevad kõik edasivolitused automaatselt.	Kui on vaja isikule anda selline erioigus, mida jur isik saaks oma töötajatele edasi volitada nii, et kui juriidiliselt isikult see erioigus eemaldatakse, siis lõppeks tema poolt antud edasivolitused automaatselt.	Kirjelda PREROGATIVE-tüüpi eesõigusroll

Nõuded rolli nimetuse ja kirjelduste tõlgetele

Rolli nimetus ei tohiks lõppeda punktiga ja rolli kirjeldus peaks lõppema punktiga.

Inglisekeelsete tõlgete puhul kasutada Briti inglise-keelt. Näiteks volitus on "authorisation", mitte "authorization".

Eraisiku ja juriidilise isiku eristamine

Pääsukeses on ainult kaht tüüpi isikuid - füüsiline isik (NATURAL_PERSON) ja juriidiline isik (LEGAL_PERSON).

- Kui FIE tegutseb FIE-na, siis loeb Pääsuke ta juriidiliseks isikuks ja kasutab FIE-le väljastatud registrikoodi.
- MTÜ-d ning Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused ei oma omaette isiku tüüpi ja on samuti LEGAL_PERSON-tüüpi

Võimalused riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste eristamiseks rollide tasemel

Kuna Äriregister väljastab riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuse seadusjärgsetele esindajatele eraldi esindaja koodi - asutuse seadusjärgne esindaja - ASES, siis on võimalik määrata, et mingit rolli saavad anda ainult sellises rollis isikud:

Rolli nimetus	Asutuse esindaja
Volituse võib esindatava nimel anda esindatava ...	BR_REPRIGHT:ASES_SOLEREP

Rolli lisamise, tagasivõtmise, edasivolitamise ja rollist loobumise reeglite kirjeldamine

Volitusega lubatud tegevuste seadistamine

Pääsuke võimaldab iga rolli kohta kirjeldada, millistes õigustes tegutsev isik saab sellise rollikoodiga volitust:

1. lisada
2. tagasi võtta
3. volitusest loobuda
4. hallata edasivolitusi (st edasi volitada ja edasivolitust tagasi võtta). Kui rolli puhul edasivolitamist ei lubata, siis sellise rolli puhul seda gruppi ei kirjeldata

Neid nelja tegevust saab eraldi juhtida, näiteks on võimalik aktuaalsuse kaotanud rolli kohta määrata, et seda saab tagasi võtta ja sellest saab loobuda, aga keegi enam uusi volitusi selle rolliga lisada ei saa.

Iga tegevuse lubamiseks tuleb Pääsukeses vastava rolli juures täita tegevust lubavate rollide nimekiri. Iga rolli kirjeldamisel tuleb kolm (või kui ka rolli edasivolitamine on lubatud, siis neli) väärtust ära täita rollide nimekirjaga.

1. lisamisõigusega rollide nimekiri
2. tagasivõtmisõigusega rollide nimekiri
3. volitusest loobumise õigusega rollide nimekiri
4. edasivolitamise haldamise õigusega rollide nimekiri

Kui sisse loginud kasutajal on esindatava isiku all volitus ühega nimekirjas toodud rollidest, siis on tal luba antud tegevust teha (va erijuhud, kus peab veel lisaks olema täidetud mõni täiendav eeldus).

Kui mitte keegi antud tegevust ei tohi saada teha, siis tuleb nimekiri jätta tühjaks.

Füüsilisele isikule õiguse andmine enda nimel rolli hallata

Füüsilise isiku kohta eksisteerib pseudoroll "NATURAL_PERSONS:SELFREP". Pseudoroll tähendab, et sellise rolliga volitusi süsteemis ei eksisteeri, vaid sellega rolliga tähistatakse Pääsukeses olukorda, kus füüsiline isik võib iseenast esindades mingit tegevust teha.

Näide: Õigus enda nimel rolli lisada ja tagasi võtta

Olgu meil roll ARGUMENT_CLINIC:ARGUER.

Kui füüsiline isik võib seda rolli anda teisele isikule enda nimel, siis lisamisõigusega rollide nimekirja tuleb lisada roll "NATURAL_PERSONS:SELFREP".

Kui füüsiline isik võib enda nimel antud rolli tagasi võtta, siis tagasivõtmisõigusega rollide nimekirja tuleb lisada roll "NATURAL_PERSONS:SELFREP".

Näide: Õigus mingi rolliga volitusest loobuda

Kui teisel füüsilisel isikul on õigus loobuda volitusest rolliga ARGUMENT_CLINIC:ARGUER, siis tuleb volitusest loobumise õigusega rollide nimekirja lisada roll "NATURAL_PERSONS:SELFREP"

Teovõime kontroll volituse lisamisel

Kui isik lisab enda nimel volituse, siis Pääsuke kontrollib Rahvastikuregistrist, et isiku teovõimet ei oleks piiratud. Kui Rahvastikuregister vastab, et isiku teovõime on piiratud, siis tegevus ei õnnestu ja kasutajale kuvatakse veateade.

Pseudoroll "NATURAL_PERSONS:SELFREP" määratakse süsteemi poolt automaatselt kõigile füüsilistele isikutele, st et ka piiratud teovõimega isik saab kõiki tegevusi algatada, aga kui nende teovõime on piiratud, siis ei saa nad tegevust lõpuni viia.

Juriidilisele isiku esindaja õigus rolli hallata

Juriidiline isik iseteenindusse sisse ei logi, tema nimel tegutseb alati füüsiline isik Äriregistrist laaditud esindusõiguse alusel. Füüsiline isik võib tegutseda ka Pääsukeses kirjeldatud volituse alusel, seda vaatame järgmises peatükis.

Olgu meil olukord, kus ekisteerib rolliga R volitus V, mis on antud juriidilise isiku A poolt juriidilisele isikule B.

Kui süsteem otsustab, kas sisse loginud isik saab parasjagu esindatavaks valitud juriidilise isiku nimel mingit tegevust teha, siis peab tal ekisteerima esindatava isiku all vastavas nimekirjas toodud rolliga volitus.

Äriregistrist loetud seadusjärgsed esindajad

Igal seadusjärgsel esindajal (nii ühise esindusõigusega kui ka ainuesindusõigusega) on Pääsukeses volitus kujul "BR_REPRIGHT:<Äriregistri_esindusõiguse_kood>", näiteks juhatuse liikmetel on BR_REPRIGHT:JUHL, prokuristidel BR_REPRIGHT:PROK, riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuse esindusõiguslikel isikutel BR_REPRIGHT:ASES jne.

NB! See veel ei tähenda, et isikul on ainuesindusõigus, selle kohta loe järgmist peatükki.

Ühisesindusõigusega ja ainuesindusõigusega kasutajate eristamine

Kui seadusjärgsel esindajal on põhikirja kohaselt ainuesindusõigus, siis Pääsukeses eksisteerivad tal lisaks eelmises peatükis kirjeldatud volitusele kaks (kasutajaliideses mitte näidatavat) lisavolitust:

- BR_REPRIGHT:<Äriregistri_esindusõiguse_kood>_SOLEREP
- BR_REPRIGHT:SOLEREP

Kui kirjeldada, milliseid tegevusi kasutaja saab teha, siis üldjuhul ei ole soovitatav kasutada ilma _SOLEREP liiteta rolle, sest see annab ühisesindusõigusega isikutele võimaluse tegevust teha üksinda. Kui mitu ühisesindusõigusega isikut omavad mitme peale esindamise õiguse, siis Pääsuke laseb neil läbida ringkinnitamise või ringallkirjastamise ja kui põhikirjas kirjeldatud arv kinnitusi või allkirju on koos, siis tegevus viiakse Pääsukese poolt läbi.

Lisamine ja tagasivõtmine

Selleks, et lisada või tagasi võtta volitust, peab sisse loginud isikul olema nimekirjas toodud volitus esindatava all ehk A poolt antud.

Selleks, et volitusest loobuda või edasi volitada või edasivolitust tagasi võtta, peab sisse loginud isikul olema vastavas nimekirjas toodud volitus esindaja all ehk B poolt antud.

Äriregistrist laaditud esindusõigustele tuginedes kontrolli ei tehta

Kui füüsiline isik tegutseb Äriregistrist laaditud esindusõiguse või volituse alusel, siis Pääsuke füüsilise isiku kohta ei tee päringut selle kohta, kas volitust lisava isiku teovõime on piiratud või mitte.

Olukord, kus üks nimeruumis olev roll annab õiguse mõnd teist rolli hallata

Pääsukeses ei pea tegevusi tegema ainult eraisikud enda nimel või juriidilise isiku seadusjärgsed esindajad.

Võimalik on ka kirjeldada nimeruumi volituste halduri roll või vajadusel ka mitu erinevat volituste halduri rolli. See võimaldab seadusjärgsel esindajal anda ühele isikule nimeruumi volituste halduri rolliga volituse ja see isik saab volitused lisada ülejäänud isikutele.

Volituste halduri rollikoodid on kujul PAASUKE:NIMERUUM:nimetus_naiteks_volituste_haldur

Klienditoe roll

Klienditoe roll võimaldab asutuse klienditoe töötajal mistahes ettevõtte või isiku volitusi hallata. Klienditoe rollile tuleb kõik lubatud õigused anda. Vaatamise õigus on klienditoe rollil vaikimisi.

Kui soovite, et RIA helpdesk saaks vajaduse korral selle rolli volituste haldamise juures aidata, siis lisage **PAASUKE_ADMIN:RIA_ADMIN**.

Digiallkirjastamise nõudmine volituse loomisel ja lõpetamisel

Pääsuke võimaldab konfigureerida, et kasutaja peab digiallkirjastama, et teha volitusega tegevusi. Digiallkirjastamise nõude saab sisse lülitada iga järgneva tegevuse kohta eraldi sisse lülitada:

1. lisamine
2. tagasivõtmine
3. volitusest loobumine
4. edasivolituse haldamine (edasivolituse lisamine või edasivolituse tagasivõtmine)

Ring-allkirjastamine Pääsukeses

Kui seadusjärgsetel esindajatel on ühine esindusõigus, siis esimene volituse tegevuse allkirjastaja algatab ringallkirjastamise ja tegevus volitusega tehakse ära, kui piisav hulk juhatuse liikmeid on oma digiallkirja lisanud.

Allkirjastamist mittenõudva tegevuse tegemine koos allkirjastamist nõudva tegevusega

Kui kasutaja teeb mingit tüüpi tegevuse korraga sellise volitusega, mille rollile ei ole konfigureeritud digiallkirjastamise nõuet ja sellise volitusega, mille rollile on konfigureeritud digiallkirjastamise nõue, siis peab kasutaja kogu tegevuse allkirjastama ja antud volituste tegevus on ootel seni, kuni on piisav arv allkirju koos.

Edasivolitamise seadistamine

Edasivolitamise mõiste erinevused erinevates Eesti iseteeninduskeskkondades

Edasivolituse mõiste Pääsukeses

Kui Pääsukeses anda volitus edasivolitamise õigusega, siis tähendab see seda, et volituse saaja võib samad õigused edasi anda kellelegi kolmandale. Edasiantud õiguste ehk edasivolituse kehtivus on rangelt seotud algse volituse kehtivusajaga ja kui algse volituse kehtivus lõpetatakse, siis lõpeb ka edasivolituse kehtivus. Edasivolituse kõige sagedasem kasutusala on olukord, kus üks ettevõtte annab volituse teisele (teenust pakkuvale) ettevõttele (koos edasivolitamise õigusega) ja see teine ettevõtte volitab saadud volituse edasi oma töötajale.

Niiviisi saab volituse saaja (teenuse)ettevõtte soovi korral oma töötajaid vahetada (ühele enda ettevõtte töötajale antud edasivolituse tagasi võtta ja teisele töötajale edasi volitada), ilma et ta peaks ühendust võtma algse volituse andjaga (ehk oma kliendiga).

Edasivolitamise õiguse tähendus mõnes teises infosüsteemis

Osades iseteenindustes (näiteks e-PRIA) on edasivolitamise mõistet kasutatud veidi teistsuguste õiguste jaoks. Nimelt võib edasivolitamine mõnel pool tähendada, et volituse saaja omab õigust volituse andja nimel mistahes volitusi hallata ehk näha, lisada ja tagasi võtta.

Pääsukeses vastab sellele olukorrale volituste halduri roll. Tegemist on iseseisva volitusega ja see jääb volituse saajale alles ka siis, kui volituse andja volitus või esindusõigus lõpeb. Kuna volituste haldur näeb kõiki nimeruumi volitusi, siis ei sobi volituste halduri rolliga volitus teisele ettevõttele andmiseks, sest siis see teine ettevõtte saab näha ja muuta peale enda saadud volituste ka kõiki teisi (näiteks volituste andja poolt teistele töötajatele või koostööpartneritele) antud volitusi.

Edasivolituste halduri roll

Pääsukeses on võimalik defineerida ka edasivolituste halduri roll. See on selline volituste halduri roll, millel on õigus ainult volitusi edasi volitada ja edasivolitusi tagasi võtta. Näiteks saab raamatupidamisfirma anda edasivolituste halduri rolli oma kliendihalduri rolli täitvale töötajale. Nii saab kliendihaldur klientidelt saadud volitusi teistele büroo töötajatele edasi volitada, aga tal puudub õigus anda ja tagasi võtta tavapäraseid volitusi raamatupidamisfirma enda nimel.

Pääsukeses volituste halduri volituse ja edasivolituse erinevused

Järgnev tabel illustreerib volituste halduri ja edasivolituse erinevusi.

	Volituste halduri volitus	Edasivolitamise teel loodav volitus
Kellele mõeldud äriselt	Volituste halduri roll antakse tavapäraselt sama organisatsiooni töötajale ja ei ole mõeldud teenusepakkuja juriidilisele isikule andmiseks.	Edasivolitamine on üldjuhul mõeldud olukorra jaoks, kus üks organisatsioon annab volituse teisele juriidilisele isikule (ja see teine isik volitab edasi oma töötajale).
Volituse kehtivus	Volituse halduri volitus kehtib edasi ka siis, kui volituse andja enda volitus või esindusõigus lõpeb. Näiteks kui volituse halduri volituse andis juhatuse liige ja kui tema esindusõigus lõpeb, siis tema poolt antud volituse halduri volitused kehtivad edasi ja automaatselt ei lõpe.	Edasivolitus on rangelt seotud algse volitusega ja kui lõpeb algne volitus (näiteks algse volituse saaja sellest loobub), siis peavad lõppema automaatselt kõik edasivolitused.
Volituse ulatus	Volituse haldur näeb kõiki antud nimeruumi volitusi ja üldjuhul saab nimeruumi volitusi hallata (haldamise õigust osa saab vajadusel piirata ja soovi korral teha ühe nimeruumi piires mitu volituste halduri rolli).	Edasivolitus annab täpselt samad õigused, mis algne volitus. Edasivolitus ei anna õigusi hallata teisi nimeruumi volitusi.
Algse volituse andmine	Volituse halduri volituse lisamisel ei pea midagi täiendavalt "linnutama".	Algse volituse andmisel peab andja eraldi "linnutama" märkeruudu, et volitus antakse edasivolitamise õigusega

Rollile edasivolitatavuse seadistamise võimalikud variandid

Rollikonfiguraatoris on võimalik seadistada, kas kasutaja saab volitust anda edasivolitamise õigusega. Kui rollile lubada edasivolitamise õigus, siis on võimalik konfigureerida, millistel tingimustel volituse andja peab volituse andma edasivolitamise õigusega.

Tavapärasemad seadistused:

- **NO** - Volitust ei saa anda edasivolitamise õigusega.
- **ASK** - Volituse lisaja saab otsustada, kas ta annab volituse koos edasivolitamise õigusega või ilma edasivolitamise õiguseta
- **YES** - Volituse lisaja peab igal juhul andma volituse koos edasivolitamise õigusega.

Keerukamad seadistusvariandid:

- **LEGAL_PERSON_YES_NATURAL_PERSON_ASK**
  - Kui delegaat on juriidiline isik (LEGAL_PERSON), siis on edasivolitamise lubamine volituse lisajale kohustuslik (YES).
  - Kui delegaadiks määrata füüsiline isik (NATURAL_PERSON), siis saab volituse lisaja ise otsustada (ASK), kas annab koos edasivolitamise õigusega või mitte.
- **LEGAL_PERSON_YES_NATURAL_PERSON_NO**
  - Kui delegaat on juriidiline isik (LEGAL_PERSON), siis on edasivolitamise lubamine volituse lisajale kohustuslik (YES).
  - Kui delegaadiks määrata füüsiline isik (NATURAL_PERSON), siis kasutaja ei saa volitust anda edasivolitatavana (NO).

Vaatame üht näidet, mille jaoks on loodud keerukamad seadistusvariandid. Olgu meil roll, millega loodud volitus annab raamatupidajale võimaluse esitada aruannet mingis iseteenindusportaaalis. Kui üks juriidiline isik annab sellise rolliga volituse teisele juriidilisele isikule (näiteks raamatupidamisbüroole), siis ilma edasivolitamise õiguseta on selline volitus kasutu, sest teine juriidiline isik (raamatupidamisbüroo) ise ei logi iseteeninduskeskkonda sisse, seda teeb ikkagi (raamatupidamisbüroo töötajast) füüsiline isik. Keerulisem seadistus tagab, et volituse andja ei saaks anda sellist vigast volitust.

Rolli konfigureerimisel harvem kasutatavate konfiguratsiooniväljade kirjeldus

Sisukord

- Volitust saab anda ainult isik, kellel on üks järgmistest volitustest
- Volitust saavad anda ainult järgmised isikud
- Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima
- Volitust saab anda ainult tähtajatult

Volitust saab anda ainult isik, kellel on üks järgmistest volitustest

Välja saab täita, kui rolli tüüp on DEPENDABLE. Esindataval endal (mitte tema nimel teguseval kasutajal), peab olema üks neist rollidest, mis siin väljal saab üles loetud, et selle rolli volitust anda.

Kui valitavate rollide loetelu on tühi, siis tõenäoliselt ei eksisteeri rollipakis ühtegi PREREQUISITE-tüüpi rolli. Sel juhul kirjelda kõigepealt selline roll.

Volitust saavad anda ainult järgmised isikud

Erandjuhtude tarbeks on selle valiku abil võimalik piirata registrikoodide järgi, milliste juriidiliste isikute alla saab volitust lisada. Tavapäraselt jääb see tühjaks v.a. HELPDESK-tüüpi volituste puhul.

- Tühi - täiendavat piirangut ei lisata
- Täidetud - ainult loetletud registrikoodidega isikud saavad selle rolli volitusi anda. Iga registrikood peab algama riigi tähisega ("EE").

Sobib kasutamiseks kui lubatud registrikoodide loetelu ei muutu sageli ja on lühike (mitte üle 10 registrikoodi).

Kui on vajalik piirata, millised isikud saavad seda rolli lisada, aga selliseid isikuid on rohkem, siis tasub kasutada PREREQUISITE-tüüpi volitusi.

NB! registrikoodide sisestamisel ei kontrolli süsteem nende korrektsust.

NB! Seda volitust võib lisada helpdesk töötaja (kui see on vastavalt konfigureeritud), kes võib töötada muu registrikoodiga asutuses, aga ta saab esindatavaks märkida ainult siin nimekirjas toodud registrikoodidega asutusi.

Volitust saab anda ainult nii, et see hakkab kohe kehtima

Volituse kehtivuse algusajaks ei saa määrata tulevikukuupäeva, peab hakkame kehtima käesolevast kuupäevast.

Seda saab määrata volitustele, mis on majutatud väljaspoole Pääsukest ja kus volitusi hoiustav infosüsteem ei toeta volitustele kehtivusaja seadmist.

Selliseid infosüsteeme on ainult üks (majandusaasta aruannete portaal), kõikidel muudel juhtudel tuleb see jätta välja lülitatuks.

Volitust saab anda ainult tähtajatult

Volituste kehtivuse täpset lõpptähtaega ei saa määrata, tuleb määrata tähtajatu kehtivusaeg.

Seda saab määrata volitustele, mis on majutatud väljaspoole Pääsukest ja kus volitusi hoiustav infosüsteem ei toeta volitustele kehtivusaja seadmist.

Selliseid infosüsteeme on ainult üks (majandusaasta aruannete portaal), kõikidel muudel juhtudel tuleb see jätta välja lülitatuks.

Rollikonfiguraatori rakenduse olulisemad tööpõhimõtted

Terminid

- **mustand** - paigaldamata eelversioon, mida saab muuta, kustutada ja paigaldada. Paigaldades muutub versiooniks.
- **versioon**
  - kehtiv versioon - rollipakk, mis on hetkel paigaldatud STAGE ja/või TOODANGU keskkonda. Versiooni muutmisel luuakse selle alusel uus mustand.
  - mittekehtiv versioon - rollipakk, mis on mingil hetkel olnud paigaldatud STAGE ja/või TOODANGU keskkonda

Eeldused

Vt [Eeldused Pääsukeses asutuse rollide konfigureerimiseks](#)

Leia rollikonfiguraator / Rollide seadistamine

Sisene portaali eesti.ee ja vali esindatavaks asutus, mille rolle soovid muuta.

Kui navigeerid volituste menüüsse, siis kuvatakse linki rollikonfiguraatori rakendusele:

The screenshot shows the 'ISETEENINDUS' (E-services) section of the eesti.ee portal. The left sidebar contains a navigation menu with options like 'Ettevõtja' (Entrepreneur), 'OK TESTNUMBER OSAÜHING "EESTI RAAMAT"', 'Töölaud' (Workbench), 'Minu ettevõtte' (My company), 'E-teenused' (E-services), 'Postkast' (Mailbox), 'Küberturvalisus' (Cybersecurity), and 'Volitused' (Authorizations). The 'Volitused' link is highlighted. The main content area is titled 'Keskne volituste haldamise infosüsteem Pääsuke' (Central authorization management information system Pääsuke). It contains a description of the system and links to 'Kasutusjuhend' (User guide), 'Ülevaade rollidest' (Overview of roles), 'Isikuandmete töötlemise põhimõtted' (Principles of processing personal data), and 'Rollide seadistamine' (Configure roles), which is highlighted with a green box. Below this, there is a section for 'OSAÜHING "EESTI RAAMAT" (EE10000024)' with buttons for 'Juriidilise isiku esindajad ja volitatud esindajad' (Legal representatives and authorized representatives) and 'Juriidilisele isikule antud volitused' (Authorizations granted to legal entities).

Alternatiivina võid aadressireale sisestada <https://www.eesti.ee/ettevotja/et/rollikonfiguraator/>

Töö mustandiga

Kui soovid rollipakki muuta ja keegi juba ei ole mustandit loonud, siis vajuta "Ava muutmiseks", mille peale süsteem tekitab versiooni mustandi.

Üldjuhul ei ole soovitatav mustandit pikaks ajaks mustandina jätta, vaid pigem kõik vajalikud muudatused mustandisse sisse viia ja seejärel paigaldada see toodangueelsesesse keskkonda STAGE.

Alternatiivina on võimalik ka pooleliolevad muudatused kustutada, selleks tuleb valida "Kustuta versioon".

Versiooni loomine

Kui mustand toodangueelsesesse keskkonda paigaldada, siis määratakse see automaatselt uueks kehtivaks versiooniks.

Seejärel on võimalik toodangueelsesesse keskkonda stage.eesti.ee sisse logida, navigeerida volituste menüüsse ja loodud rollide käitumine järele proovida.

Soovi korral saab rollikonfiguraatori rakenduses versioonile muudatusi teha ja uue versiooni paigaldada.

Toodangusse paigaldamine

Toodangusse saab paigaldada ainult sellist versiooni, mis on varasemalt STAGE-keskkonda paigaldatud (ja kindlasti ka [üle testitud](#)).